

חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982

תוכן העניינים

7	פרק א': הוראות כלליות
7	1. הגדרות
7	2. תחולה
7	3. סדר דין באין הוראות
7	4. אי צירוף תביעה אזרחית
7	5. אין דנים פעמיים בשל מעשה אחד
7	6. סמכות מקומית
8	7. סמכות בצירוף אישומים או נאשמים
8	8. סמכות באין אחיזה בשום מקום
8	9. התיישנות עבירות
8	10. התיישנות ענשים
9	פרק ב': בעלי הדין וייצוגם
9	11. המאשים - המדינה
9	12. התובעים
9	13. העמדת סניגור
9	14. סייג לבחירת סניגור
9	15. מינוי סניגור מטעם בית המשפט
10	15א. הודעה בדבר נאשם הצפוי למאסר בפועל
11	15ב. איסור הטלת עונש מאסר בפועל על נאשם שאינו מיוצג
11	16. תפקידי סניגור שמינהו בית המשפט
11	17. הפסקת ייצוג של סניגור
11	18. חילוף סניגורים
11	19. הוצאות ההגנה
11	20. איסור קבלת שכר
11	פרק ג': מעצר הנאשם ושחרורו
12	סימן א': מעצר
12	21-25. (בוטלו)
12	26. דרכי הביצוע
12	27-32. (בוטלו)
12	סימן ב': (בוטל)
12	33-57. (בוטלו)
12	פרק ד': הליכים שלפני המשפט
12	סימן א': תלונה, חקירה והעמדה לדין
12	58. תלונה
12	59. חקירת המשטרה
12	59א. החלטה שלא לחקור בעבירות מין או אלימות כלפי בן זוג
13	60. העברת חומר חקירה לפרקליט או לתובע משטרת
14	60א. יידוע על העברת חומר חקירה לתובע בעבירת פשע
15	61. המשך החקירה
15	62. העמדה לדין וסגירת תיק
15	62א. סגירת תיק בעבירת מין או אלימות כלפי בן זוג
16	63. הודעה על החלטה שלא לחקור או להעמיד לדין

16.....	64. ערר
16.....	65. מועד לערר
16.....	65א. מתן החלטה בערר
16.....	65ב. הודעה על החלטה בערר
17.....	66. (בוטל)
17.....	67. כתב אישום
17.....	סימן א'1: סגירת תיק בהסדר
17.....	67א. סגירת תיק בהסדר
18.....	67ב. הוראות לעניין עריכת הסדר
18.....	67ג. תנאי ההסדר
19.....	67ד. עיון בחומר חקירה לפני חתימה על הסדר
19.....	67ה. תוכן ההסדר
19.....	67ו. עילת סגירת תיק בהסדר
19.....	67ז. סירוב להסדר או הפרת תנאיו
20.....	67ח. פרסום בדבר הסדרים
20.....	67ט. הכללת עמידה בתנאי תכנית טיפול, תיקון ושיקום בהסדר
20.....	67י. הנחיות לעניין תחולה
20.....	67יא. שינוי התוספת הרביעית, התוספת החמישית והתוספת השישית
20.....	67יב. דיווח לכנסת
21.....	סימן ב'1: קובלנה
21.....	68. קובלנה
21.....	69. קובלנות על עובדי המדינה
21.....	70. דין קובלנה
21.....	71. התביעה בקובלנה
21.....	72. החלפת קובלנה בכתב אישום
21.....	73. העמדת הדין בקובלנה
21.....	סימן ג'1: עיון בראיות התביעה
21.....	74. עיון בחומר החקירה
22.....	75. דרכי העיון וההעתקה
22.....	76. עונשין
22.....	77. סייג להבאת ראיות
22.....	78. חומר סודי
22.....	79. המצאת ראיות שבידי קובל
22.....	80. סייג לזכות העיון בחומר הראיות
22.....	81. שמירת דין
22.....	סימן ד'1: עיון בעדויות מומחים של ההגנה
23.....	82. הגדרות
23.....	83. עיון בעדויות מומחים של הסניגוריה
23.....	84. סייג להבאת ראיות
23.....	סימן ה'1: אישום
23.....	85. תוכן כתב האישום
23.....	86. צירוף אישומים
24.....	87. צירוף נאשמים
24.....	88. הפרדת המשפט
24.....	89. כתב אישום חדש בהפרדת המשפט
24.....	90. איחוד משפטים
24.....	91. תיקון כתב אישום בידי התובע
24.....	92. תיקון כתב אישום בידי בית המשפט
24.....	93. חזרה מאישום

25.....	94. תוצאות חזרה מאישום
25.....	94א. התליית הליכים
25.....	סימן ו': זימון למשפט
25.....	95. הזמנה למשפט
25.....	96. תוכן ההזמנה
26.....	97. הודעה על דחיית מועד
26.....	98. צורת ההזמנה
26.....	99. צו הבאה
26.....	100. תחולת סעיפים אחרים
26.....	101. מסירה עם מעצר
26.....	102. שחרור בערובה
26.....	103. הבאה לבית המשפט
26.....	104. תפיסת נכסי נאשם שנמלט
26.....	סימן ז': הזמנת עדים והמצאת מסמכים
27.....	105. פירושים
27.....	106. הזמנת עד
27.....	107. צורת ההזמנה ותכנה
27.....	108. צו להמצאת מסמכים ומוצגים
27.....	109. הזמנת עד על אתר
27.....	110. עד שנבצר ממנו לבוא לבית המשפט
27.....	111. מומחה מטעם בית המשפט
28.....	112-115. (בוטלו)
28.....	סימן ח': שמירת ראיות
28.....	116. הגדרות
28.....	117. גביה מוקדמת של עדות
28.....	117א. גביה מוקדמת של עדות של ילד
28.....	117ב. עדות מוקדמת של אדם עם מוגבלות
28.....	118. נוכחות בעלי-דין
29.....	119. סדרי גביית העדות
29.....	120. חתימת הפרוטוקול
29.....	120א. תיעוד חזותי של עדות מוקדמת
29.....	121. העדות כראיה במשפט
30.....	122. עדות שנגבתה שלא בפני בעל דין
30.....	סימן ט': הודיה בכתב
30.....	123. הודיה בכתב
30.....	124. הודיה בכתב אינה מונעת טענות מקדמיות
30.....	פרק ה': הליכי המשפט
30.....	סימן א': מועד המשפט
30.....	125. רציפות המשפט
30.....	סימן ב': נוכחות בעלי הדין
30.....	126. נוכחות הנאשם
30.....	127. נוכחות מורשים של תאגיד
30.....	128. שפיטה לא בפני הנאשם בתחילת המשפט
31.....	129. אין לגזור מאסר לא בפני הנאשם
31.....	129א. דרכי הטלת מאסר במקום קנס
31.....	130. שפיטת נאשם שלא התייצב בהמשך המשפט
32.....	131. הודעת ההליכים לנידון שלא בפניו
32.....	132. שפיטה שלא בפני הנאשם מטעמי בריאות
32.....	133. העדר תובע

32	סימן ג': פרוטוקול ותרגום
33.....	134. ניהול פרוטוקול
33.....	135. רישום הפרוטוקול
33.....	136. צירוף מסמכים לפרוטוקול
33.....	137. תיקון פרוטוקול
33.....	138. רישום תיקון
33.....	139. הפרוטוקול - ראייה לכאורה
33.....	140. מתרגם לנאשם
33.....	141. ראייה שלא בעברית
33.....	142. שכרו של מתרגם
34	סימן ד': פתיחת המשפט
34.....	143. תחילת המשפט
34.....	143א. דיון מקדמי
35.....	144. הסכמה בדבר עובדות וראיות
35.....	145. הסברת זכויות הנאשם להגנתו
35.....	146. מועד לטענת פסלות
35.....	147. ערעור על החלטה בטענת פסלות
35.....	148. סייג לטענת פסלות
36.....	149. טענות מקדמיות
36.....	150. דיון בטענה מקדמית
36.....	151. טענות מקדמיות בשלב אחר של המשפט
36.....	152. תשובת הנאשם לאישום
37.....	153. חזרה מהודיה
37.....	154. דין עובדה שהודו בה
37.....	155. פסק דין של נאשם שהודה
37	סימן ה': בירור האשמה
37.....	156. פרשת התביעה
37.....	157. סיום פרשת התביעה
38.....	158. זיכוי בשל העדר הוכחה לכאורה
38.....	159. פרשת ההגנה
38.....	160. סדר הפתיחה והבאת ראיות של נאשמים אחדים
38.....	161. דבר הנאשם
38.....	162. שתיקת הנאשם
38.....	163. סייג לחקירת נאשם
38.....	164. סיום פרשת ההגנה
39.....	165. ראיות נוספות מטעם התובע
39.....	166. סתירת ראיות נוספות
39.....	167. ראיות מטעם בית המשפט
39.....	168. סתירת ראיות מטעם בית-המשפט
39.....	169. סיכומים לענין האשמה
39.....	170. נאשם שאינו מסוגל לעמוד בדין
39.....	171. נאשם ששב להיות מסוגל לעמוד בדין
39	סימן ו': סדר חקירת עדים
40.....	172. עדים יעידו זה שלא בפני זה
40.....	173. אזהרת עד
40.....	174. חקירת עד בידי בעלי הדין
40.....	175. חקירה בידי בית המשפט
40.....	176. חקירה נוספת בידי בעלי הדין
40.....	177. עדים במשפט של נאשמים אחדים

40.....	178. עד תביעה שלא נקרא להעיד
40.....	179. עד עויין
41.....	180. זכות חקירה שכנגד במקרים מסויימים
41.....	181. עדות מטעם בית המשפט
41.....	181א. מועד למתן הכרעת דין
41.....	סימן ז': פסק הדין
41.....	182. הכרעת הדין
41.....	183. נימוקים בזיכוי
41.....	184. הרשעה בעבירה על פי עובדות שלא נטענו בכתב האישום
41.....	185. הרשעה בעבירה שאינה בתחום הסמכות
42.....	186. הרשעה בעבירות אחרות
42.....	187. ראיות לקביעת העונש
42.....	188. דרכי הוכחה
43.....	189. דברי הנאשם וראיותיו
43.....	190. ראיות נוספות לקביעת העונש
43.....	191. גילוי תסקיר ותוצאות בדיקות וחקירות
43.....	191א. גילוי תסקיר לפי סעיף 187
44.....	192. סיכומים לענין העונש
44.....	192א. ביטול הרשעה
44.....	193. גזר הדין
44.....	194. שמירת דינים
44.....	195. פסק הדין
44.....	196. הסברה על זכות ערעור
44.....	פרק ו': ערעור
44.....	197. פירושים
44.....	198. הגשת ערעור
44.....	199. תקופת ערעור
45.....	200. תקופת ערעור כשפסק הדין ניתן שלא בפני הנאשם
45.....	201. הארכת מועדים
45.....	202. ערעור אוטומטי
45.....	203. נימוקי ערעור
45.....	204. תיקון הודעת ערעור ונימוקיו
45.....	205. דיון לפי בקשת רשות
45.....	206. חזרה מערעור
45.....	207. איחוד ערעורים
45.....	208. דיון בפני בעלי הדין
45.....	208א. ביטול דחיית הערעור
46.....	209. טענת פסלות שופט בערעור
46.....	210. סדר הטענות בערעור
46.....	211. גביית ראיות
46.....	212. שינוי במסקנות
46.....	213. סמכות בית המשפט שלערעור
46.....	214. ראיות במשפט שהוחזר
47.....	215. דחיית ערעור על אף טענה שנתקבלה
47.....	216. הרשעה בעבירה שונה
47.....	217. תנאי להגדלת העונש
47.....	218. קריאת פסק דין בערעור
47.....	219. הסברת זכות הערעור
47.....	220. מתן הוראות אחרות

47	פרק ז': סדרי דין מיוחדים בעבירות קנס
47	221. קביעת עבירות קנס
48	222. ברירת קנס
48	222א. עבירת קנס נמשכת
48	223. תשלום הקנס
48	224. אי-תשלום הקנס
48	225. כתב אישום בעבירות קנס
49	225א. מועדי המצאה בעבירות קנס
49	226. אי תחולת חוק הנוער
49	227. תחולה
49	228. ברירת משפט
50	229. תשלום הקנס
51	229א. ייעוד קנסות לרשות מקומית
51	230. הזמנה למשפט
51	פרק ח': הוראות שונות
51	231. עיכוב הליכים
52	232. חידוש הליכים
52	233. המשך משפט בפני שופט אחר
52	234. שינוי בהרכב חבר השופטים
52	235. סמכות שופט ואב בית דין
53	236. מות הנאשם
53	237. המצאת מסמכים
53	238. פגמים שאינם פוגמים בדין
53	239. סדרי הזמנה בעבירות קלות
53	239א. מסירת הודעה בעבירות תעבורה
54	239ב. חזקת מסירה לעניין נהיגה בזמן פסילה
54	240. סדרי דין מיוחדים בעבירות קלות
55	241. חוקרים ותובעים לפי חיקוק אחר
55	242. סמכות פרקליט מחוז
55	242א. אצילת סמכויות היועץ המשפטי לממשלה
55	243. שמירת דינים
55	244. ביצוע ותקנות
55	245. תחילה
55	תוספת ראשונה
55	תוספת ראשונה א'
56	חלק א': עבירות עוון בטיפול הפרקליטות
58	חלק ב': עבירות פשע שיועברו לטיפול התביעה המשטרתית
	חלק ג': עבירות פשע שפרקליט מחוז רשאי להעבירן לטיפולו של תובע משטרתו בשל
59	העדר חומרה יתירה בנסיבות ביצוע העבירה ואי-מורכבות הראיות
	חלק ד': עניינים שבהם רשאי תובע משטרתו, או שוטר שהסמך היועץ המשפטי
59	לממשלה לפי סעיף 12(א)(1)(ב), לטפל גם בבית המשפט המחוזי
60	תוספת שניה
61	תוספת שלישית
61	תוספת רביעית
61	תוספת חמישית

פרק א': הוראות כלליות

1. הגדרות

בחוק זה -

"חוק הליכי חקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות" - חוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), התשס"ו-2005;

"מעשה" - לרבות נסיון ומחדל;

"אזהרה" - אזהרה בדרך הקבועה בסעיף 2 לחוק לתיקון דיני הראיות (אזהרת עדים וביטול שבועה), התש"ם-1980.

2. תחולה

סדר הדין הפלילי יהיה לפי חוק זה, זולת אם נקבע בחוק אחר או על פיו סדר דין שונה לענין הנדון.

3. סדר דין באין הוראות

בכל ענין של סדר הדין שאין עליו הוראה בחיקוק, ינהג בית המשפט בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית צדק.

4. אי צירוף תביעה אזרחית

אין מצרפים תביעה אזרחית למשפט פלילי.

5. אין דנים פעמיים בשל מעשה אחד

אין דנים אדם על מעשה שזוכה או הורשע קודם לכן בשל עבירה שבו; אולם אם גרם המעשה למותו של אדם, דנים אותו על כך אף אם הורשע קודם לכן בשל עבירה אחרת שבאותו מעשה; "הרשעה", לענין סעיף זה - לרבות העמדה למבחן ללא הרשעה תחילה.

6. סמכות מקומית

(א) דנים נאשם בבית המשפט אשר באזור שיפוטו נעברה העבירה, כולה או מקצתה, או נמצא מקום מגוריו של הנאשם.

(ב) בעבירות מן הממוניות בתוספת הראשונה שנעברו במצרכי מזון ובעבירות לפי חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, גם בית המשפט אשר באזור שיפוטו שווק או נמכר המצרך מוסמך לדון את הנאשם, ואם הוא היצרן - גם בית המשפט אשר באזור שיפוטו מתגורר המתלונן.

(ב1) בעבירת חוץ כהגדרתה בסעיף 7 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), שחלים עליה דיני העונשין של ישראל לפי סעיפים 13 ו-14 לחוק האמור, אם מקום מגוריו של הנאשם אינו בישראל או אינו ידוע, יידון הנאשם בבית המשפט אשר באזור שיפוטו נמצאת היחידה הממונה על חקירת העבירה.

(ג) אם המקום בו נעברה העבירה ומקום מגוריו של הנאשם אינם ידועים, יידון הנאשם בבית המשפט אשר באזור שיפוטו נתפס.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), בעבירה לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, יידון הנאשם בבית משפט מחוזי שקבע שר המשפטים בצו, ורשאי השר להסמיך בצו את מנהל בתי המשפט להורות שתיקים תלויים ועומדים בבית משפט ביום תחילתו של הצו, ולא החל הדיון בהם, יועברו לדיון בבית המשפט שנקבע בצו.

(ד) שר המשפטים רשאי בצו, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, להחליף את התוספת הראשונה או להוסיף עליה או לגרוע ממנה.

7. סמכות בצירוף אישומים או נאשמים

צורפו אישומים בכמה עבירות או הואשמו כמה נאשמים בכתב אישום אחד, מוסמך לדון בענין כל בית משפט אשר לו השיפוט, לפי סעיף 6, באחת העבירות או על אחד הנאשמים.

8. סמכות באין אחיזה בשום מקום

קבע היועץ המשפטי לממשלה במקרה פלוני כי לפי סעיפים 6 ו-7 אין בית משפט אשר לו סמכות מקומית, יידון הנאשם בבית משפט בירושלים.

9. התיישנות עבירות

(א) באין הוראה אחרת לענין זה בחוק אחר, אין להעמיד אדם לדין בשל עבירה אם עברו מיום ביצועה -

(1) בפשע שדינו מיתה או מאסר עולם - עשרים שנים;

(2) בפשע אחר - עשר שנים;

(3) בעוון - חמש שנים;

(4) בחטא - שנה אחת.

(ב) בעבירות לפי החוק בדבר מניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, התש"י-1950, ולפי החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, התש"י-1950 - אין התיישנות.

(ב1) בעבירות רצח וניסיון לרצח לפי סעיפים 300 ו-305 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ובעבירה של קשר לפי סעיף 499 לחוק האמור לעבור עבירה מהעבירות האמורות, שבוצעו כלפי מי שכהן כראש הממשלה בעת ביצוע העבירה - אין התיישנות.

(ג) בפשע או בעוון אשר תוך התקופות האמורות בסעיף קטן (א) נערכה לגביהם חקירה על פי חיקוק או הוגש כתב אישום או התקיים הליך מטעם בית המשפט, יתחיל מנין התקופות מיום ההליך האחרון בחקירה או מיום הגשת כתב האישום או מיום ההליך האחרון מטעם בית המשפט, הכל לפי המאוחר יותר.

(ד) הוראות סעיף קטן (ג) יחולו על עבירת הסגרה שבשלה הוגשה בקשת הסגרה למדינת ישראל וכל פעולה מהפעולות המפורטות באותו סעיף קטן, שנעשתה במדינה המבקשת, תאריך את מנין תקופת ההתיישנות לאותה עבירה לפי סעיף זה, כאילו נעשתה בישראל.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (א), נסגר תיק בהסדר לפי סימן א'1 בפרק ד', לא תימנה התקופה שנקבעה לקיום תנאי ההסדר במניין תקופות ההתיישנות.

10. התיישנות ענשים

עונש שהוטל לא יתחילו בביצועו, ואם נפסק ביצועו לא ימשיכו בו, אם מיום שפסק הדין נעשה לחלוט, או מיום ההפסקה, הכל לפי המאוחר יותר, עברו -

(1) בפשע - עשרים שנים;

- (2) בעוון - עשר שנים;
(3) בחטא - שלוש שנים.

פרק ב': בעלי הדין וייצוגם

11. המאשים - המדינה

המאשים במשפט פלילי הוא המדינה והיא תיוצג בידי תובע שינהל את התביעה.

12. התובעים

- (א) ואלה התובעים:
(1) היועץ המשפטי לממשלה ונציגיו, ואלה הם:
(א) פרקליט המדינה, משנהו, פרקליטי המחוז ופרקליטים אחרים מפרקליטות המדינה ששר המשפטים קבע את תאריהם בצו שפורסם ברשומות;
(ב) מי שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו להיות תובע, דרך כלל, לסוג של משפטים, לבתי משפט מסויימים או למשפט מסויים;
(2) שוטר שנתקיימו בו תנאי הכשירות שקבע שר המשפטים בהתייעצות עם שר הפנים ונתמנה להיות תובע בידי המפקח הכללי של המשטרה.
(ב) תובע כאמור בסעיף קטן (א)(2) מוסמך לשמש תובע בתיקים שבהם הועבר לו חומר החקירה בהתאם להוראות סעיף 60; אולם רשאי היועץ המשפטי לממשלה להורות שסוג של משפטים, משפט פלוני או הליך פלוני ינוהלו בידי תובע אחר.
(ג) היועץ המשפטי לממשלה רשאי לאצול לפרקליט המדינה, דרך כלל, לסוגי ענינים או לענין מסוים, את סמכותו להסמיך תובע כאמור בסעיף קטן (א)(1)(ב).
(ד) היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה, לפי הענין, ידווח בכתב, מדי שנה, לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת על הסמכת שוטרים לפי סעיף זה; בדיווח כאמור יפורטו מספר ההסמכות של שוטרים לפי סעיף קטן (א)(1)(ב) או סעיף קטן (ב) סיפה, היחידות שהוסמכו והסמכויות שניתנו להן.

13. העמדת סניגור

לא ישמש סניגור אלא מי שמוסמך לכך כדין והנאשם הביע את רצונו בכתב שייצגנו או ייפה את כוחו לכך או שבית המשפט מינהו לכך לפי סעיף 15.

14. סייג לבחירת סניגור

אישר שר הבטחון בכתב כי בטחון המדינה מחייב סייג זה, לא יהיה חשוד או נאשם זכאי להיות מיוצג - אם בהליכי חקירה בעבירה ואם בהליכים לפני שופט או בית משפט - אלא בידי אדם שאושר באישור בלתי מסוייג לשמש סניגור לפי סעיף 318 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.

15. מינוי סניגור מטעם בית המשפט

(א) נאשם שאין לו סניגור, או חשוד בעבירה אשר לשם בירורה הוחלט לגבות עדות לאלתר לפי סעיף 117 ואין לו סניגור, ימנה לו בית המשפט סניגור אם נתקיים בו אחד מאלה:

- (1) הוא הואשם ברצח או בעבירה שדינה מיתה או מאסר עולם או שהואשם בבית משפט מחוזי בעבירה שדינה מאסר עשר שנים או יותר, או שהוא חשוד בביצוע עבירה כאמור;
- (2) לא מלאו לו שש עשרה שנים והוא הובא לפני בית משפט שאינו בית משפט לנוער;
- (3) הוא אילם, עיוור או חרש או שיש חשש שהוא חולה נפש או לקוי בכשרו השכלי.
- (4) הוא הואשם בעבירה שנקבע לגביה כי בית משפט יטיל עונש מאסר בפועל, או כי יטיל עונש מאסר שלא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים, כולו על תנאי;
- (5) התובע מסר הודעה כאמור בסעיף 15א(א) או (ב) לגבי הנאשם, בדבר האפשרות שהתובע יבקש מבית המשפט להטיל עליו עונש מאסר בפועל אם יורשע;
- (6) התובע לא מסר הודעה כאמור בסעיף 15א(א) או (ב) לגבי הנאשם, ובית המשפט סבר, לאחר שהורשע, כי קיימת אפשרות שיוטל עליו עונש מאסר בפועל.
- (ב) בית המשפט שלערעור רשאי לא למנות סניגור אם הנאשם ביקש זאת ובית המשפט ראה שלא ייגרם לו אי-צדק אם לא ייצגנו סניגור.
- (ג) נאשם שהוא מחוסר אמצעים על פי אמות מידה שנקבעו לפי חוק הסניגוריה, התשנ"ו-1995, ואין לו סניגור, רשאי בית המשפט - לבקשת בעל דין או מיזמתו הוא - למנות לו סניגור.
- (ד) חשוד או עצור שאין חובה למנות לו סניגור ונתקיימו בו התנאים האמורים בסעיפים קטנים (א)(1) עד (3) או (ג), רשאי בית המשפט - לבקשת אותו אדם, לבקשת תובע או מיזמתו הוא - למנות לו סניגור.
- (ה) בית המשפט רשאי למנות סניגור לצורך דיון בבית המשפט בבקשה לדיון נוסף או למשפט חוזר, וכן לצורך הדיון הנוסף או המשפט החוזר, אם ראה הצדקה לכך ונתקיימו במבקש התנאים האמורים בסעיף קטן (א)(1) עד (3), או (ג).
- (ו) מינוי סניגור לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ג), במחוז שהוקמה בו לשכת סניגוריה ציבורית, יהיה לפי הוראות חוק הסניגוריה הציבורית, התשנ"ו-1995.
- (ז) ראה בית המשפט במחוז שהוקמה בו לשכת סניגוריה ציבורית שיש למנות סניגור לפי סעיפים קטנים (ד) או (ה), יפנה את החשוד או העצור ללשכת הסניגוריה הציבורית שבאותו מחוז כדי שימונה לו סניגור; סבר בית המשפט שיש למנות סניגור משום שהחשוד או העצור מחוסר אמצעים, רשאי הוא להורות לסניגור הציבורי המחוזי לבדוק את זכאותו.

15א. הודעה בדבר נאשם הצפוי למאסר בפועל

- (א) (1) סבר תובע כי קיימת אפשרות שיבקש מבית המשפט להטיל על נאשם עונש מאסר בפועל אם יורשע, יודיע על כך התובע לבית המשפט במועד הגשת כתב האישום או במועד אחר לפני תחילת המשפט.
- (2) מסר התובע לבית משפט הודעה כאמור בפסקה (י), יודיע על כך בית המשפט לנאשם ולסניגוריה הציבורית.
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א)(1), לא מסר התובע הודעה כאמור באותו סעיף קטן לפני תחילת המשפט, וסבר התובע, לאחר תחילת המשפט, כי נתגלו נסיבות חדשות או נמצאו טעמים אחרים המצדיקים, לדעתו, לבקש מבית המשפט להטיל על נאשם עונש מאסר בפועל, יודיע על כך התובע לבית המשפט ולנאשם בהזדמנות הראשונה.
- (ג) מסר התובע הודעה לפי הוראות סעיף זה, ימונה לנאשם שאינו מיוצג, סניגור.

(ד) לענין סעיף זה וסעיפים 15(א)(4) עד (6) ו-15ב, "מאסר בפועל" - למעט כל אחד מאלה:

- (1) מאסר שאת כולו נושא הנאשם בחופף לפי הוראות סעיף 45 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (בסעיף זה - חוק העונשין);
- (2) מאסר במקום קנס כאמור בסעיף 71 לחוק העונשין;
- (3) מאסר על אי-מתן התחייבות לפי סעיף 74 לחוק העונשין.

15ב. איסור הטלת עונש מאסר בפועל על נאשם שאינו מיוצג

לא יטיל בית משפט עונש מאסר בפועל על נאשם שאינו מיוצג; הוראה זו לא תחול על נאשם שייצוגו הופסק ברשות בית המשפט לפי הוראות סעיף 17.

16. תפקידי סניגור שמינהו בית המשפט

סניגור שמינהו בית המשפט ייצג את הנאשם בכל הליך לפני שופט או בית משפט, לרבות בערעור, זולת אם הורה בית המשפט אחרת.

17. הפסקת ייצוג של סניגור

(א) סניגור שהנאשם העמיד לעצמו לא יפסיק לייצגו כל עוד נמשך המשפט או הערעור שלשמו הועמד, אלא ברשות בית המשפט; סניגור שמינהו בית המשפט לא יפסיק לייצג את הנאשם אלא ברשות בית המשפט.

(ב) הרשה בית המשפט לסניגור להפסיק לייצג את הנאשם מחמת שלא שיתף פעולה עם סניגורו, רשאי בית המשפט, על אף האמור בסעיף 15, לא למנות לנאשם סניגור אחר אם ראה שאין בכך להועיל.

18. חילוף סניגורים

העמיד הנאשם סניגור במקום סניגורו שמינה לו בית המשפט, או שהחליף סניגור שהעמיד, לא יסרב בית המשפט ליתן רשות לסניגור הקודם להפסיק לייצג את הנאשם, אלא אם ראה שחילוף הסניגורים מצריך דחיה בלתי סבירה של המשפט.

19. הוצאות ההגנה

(א) מינה בית המשפט סניגור, יחולו על המדינה הוצאות ההגנה לרבות הוצאותיהם ושכרם של הסניגור והעדים, כפי שייקבע בתקנות.

(ב) שוכנע בית המשפט שהנאשם מחוסר אמצעים, רשאי הוא להורות שהוצאות ההגנה לרבות הוצאותיהם ושכרם של עדי הנאשם יחולו על המדינה, גם אם לא נתמנה לנאשם סניגור.

20. איסור קבלת שכר

סניגור שמינהו בית המשפט לא יקבל מאת הנאשם או מאדם אחר כל שכר, פיצוי, מתנה או טובת הנאה אחרת; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר שלושה חדשים.

לקוח מתוך הפדאור:

פרק ג': מעצר הנאשם ושחרורו

סימן א': מעצר

21-25. (בוטלו).

26. דרכי הביצוע

המבצע צו מעצר רשאי, כשהצו או האישור לפי סעיף 25 בידו -

- (1) להיכנס לכל מקום שיש לו יסוד סביר להניח שהעצור נמצא בו;
- (2) השתמש בכוח סביר נגד אדם או רכוש במידה הדרושה לביצוע הצו.

27-32. (בוטלו).

סימן ב': (בוטל)

33-57. (בוטל).

פרק ד': הליכים שלפני המשפט

סימן א': תלונה, חקירה והעמדה לדין

58. תלונה

כל אדם רשאי להגיש תלונה למשטרה על שבוצעה עבירה.

59. חקירת המשטרה

נודע למשטרה על ביצוע עבירה, אם על פי תלונה ואם בכל דרך אחרת, תפתח בחקירה; אולם בעבירה שאינה פשע רשאי קצין משטרה בדרגת פקד ומעלה להורות שלא לחקור אם היה סבור שאין בדבר ענין לציבור או אם היתה רשות אחרת מוסמכת על פי דין לחקור בעבירה.

59א. החלטה שלא לחקור בעבירות מין או אלימות כלפי בן זוג

(א) בסעיף זה -

"בן זוג" - מי שמקיים או שקיים מערכת יחסים זוגית;

"המרכז" - המרכז לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה שברשות המקומית שבה הוגשה התלונה, ואם לא היה ברשות המקומית מרכז כאמור - המחלקה לשירותים חברתיים שברשות המקומית האמורה;

"המתלונן" - בן הזוג המתלונן;

"עבירת מין או אלימות" - עבירה מסוג עוון לפי סעיפים 192, 334, 336 שלא בנסיבות מחמירות, 337, 346(ב), 347(א1), 348(ג) ו-348(ה), 376, 377 שלא בנסיבות מחמירות, 379, 380 ו-381(א), לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

(ב) בקשת המתלונן שלא לחקור עבירת מין או אלימות שביצע כלפיו בן זוגו לא תהווה, כשלעצמה, סיבה יחידה להחלטה לפי סעיף 59 שאין בדבר ענין לציבור.

(ג) ביקש המתלונן שלא לחקור עבירת מין או אלימות שביצע כלפיו בן זוגו, והבקשה מהווה סיבה מבין הסיבות להחלטה שלא לחקור, יחולו, על אף האמור בסעיף 59, ההוראות האלה:

- (1) ההחלטה שלא לחקור תהיה באישור קצין משטרה המכהן כקצין אגף חקירות מרחבי (בסעיף זה - קצין אגף חקירות מרחבי);
- (2) בטרם יקבל קצין כאמור בסעיף 59 החלטה שלא לחקור או בטרם יאשר קצין אגף חקירות מרחבי את ההחלטה רשאי כל אחד מהם להפנות את המתלונן, בן זוגו או שניהם, בהסכמתו של כל אחד מהם, לפי הענין, למרכז;
- (3) פנה המתלונן או בן זוגו, או פנו שניהם למרכז, יעביר המרכז דיווח לקצין המשטרה שהפנה אותם למרכז; הדיווח יתייחס למסוכנות בן זוגו של המתלונן כלפי המתלונן, ויתבסס על המידע שבידי המרכז;
- (4) לא פנו הן המתלונן והן בן זוגו למרכז, יחליט קצין המשטרה כאמור בפסקה (2) בענין פתיחה בחקירה גם בלא דיווח כאמור בפסקה (3);
- (5) קצין המשטרה שהפנה מתלונן או בן זוגו או שניהם למרכז כאמור בפסקה (2), יודיע למרכז על ההפניה של כל אחד שהסכים שפרטיו האישיים יימסרו למרכז, לצורך מעקב אם פנה אחד מהם או פנו שניהם למרכז, ואם להמתין לדיווח כאמור בפסקה (3) לפני מתן ההחלטה;
- (6) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכויות קצין משטרה או קצין אגף חקירות מרחבי, להחליט לפי סעיף 59.

60. העברת חומר חקירה לפרקליט או לתובע משטרה

(א) בסעיף זה -

"פרקליט" - פרקליט כאמור בסעיף 12(א)(1)(א);

"ראש יחידת תביעות" - קצין משטרה שהוסמך לתובע משטרה ומונה לראש יחידת תביעות במשטרה;

"תובע משטרה" - שוטר שהתמנה כאמור בסעיף 12(א)(2).

(ב) חומר שהושג בחקירה בעבירת פשע למעט עבירות כאמור בסעיפים קטנים (ג) ו-(ד), או בעבירת עוון המנויה בחלק א' לתוספת הראשונה א', תעבירו המשטרה לפרקליט מחוז, לטיפולו של פרקליט.

(ג) (1) חומר שהושג בחקירה בעבירה שאינה פשע ואינה עבירה המנויה בחלק א' לתוספת ראשונה א', תעבירו המשטרה לטיפולו של תובע משטרה.

(2) חומר שהושג בחקירה בעבירת פשע המנויה בחלק ב' לתוספת ראשונה א', תעבירו המשטרה לראש יחידת תביעות לטיפולו של תובע משטרה שהוא עורך דין המשרת ביחידת התביעות.

(ד) חומר שהושג בחקירה בעבירת פשע המנויה בחלק ג' לתוספת ראשונה א', תעבירו המשטרה לפרקליט מחוז, לטיפולו של פרקליט, אלא אם כן החליט פרקליט המחוז, בתיק מסוים, כי בשל העדר חומרה יתרה בנסיבות ביצוע העבירה ואי-מורכבות הראיות, מוצדק להעביר את התיק לטיפולו של תובע משטרה שהוא עורך דין המשרת ביחידת התביעות.

(ה) על אף הוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) -

(1) פרקליט מחוז רשאי להחליט כי חומר חקירה בתיק מסוים שהושג בעבירת פשע או עוון, שהיא בתחום טיפולו של תובע משטרה או בסוג מסוים של תיקים או עניינים כאמור - יועבר לטיפולו של פרקליט;

(2) פרקליט מחוז רשאי להחליט, לאחר שבחן את חומר החקירה שהועבר אליו, כי חומר חקירה בתיק מסוים שהועבר לטיפולו של פרקליט לפי סעיף קטן (ב), יועבר לטיפולו של תובע משטרתי, אם מצא כי חומר החקירה אינו מגלה עבירה מסוג העבירות שבתחום טיפולו של פרקליט לפי סעיף זה, אלא בתחום טיפולו של תובע משטרתי.

(ו) טיפול בחומר חקירה בידי פרקליט או תובע משטרתי שלא על פי חלוקת הטיפול הקבועה בסעיף זה, אין בו כשלעצמו כדי לפסול הליך פלילי.

(ז) תובע משטרתי, או שוטר שהסמיך היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 12(א)(1)(ב), לא ייצג את המדינה בהליך בבית המשפט המחוזי בתיק שחומר החקירה בו הועבר אליו לפי סעיף זה, אלא בעניין המנוי ברשימת העניינים שבחלק ד' לתוספת ראשונה א'; תובע משטרתי או שוטר כאמור לא ייצג את המדינה בהליך בבית המשפט העליון.

(ח) שר המשפטים, בהסכמת השר לביטחון הפנים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספת הראשונה א', ובלבד שלא יקבע בחלק ב' שבה עבירות שהן בסמכותו הייחודית של בית משפט מחוזי.

(ט) הוראות סעיף זה לא יחולו על תובע שהסמיך היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 12(א)(1)(ב), שאינו שוטר.

60א. יידוע על העברת חומר חקירה לתובע בעבירת פשע

(א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, כי קיימת מניעה לכך.

(ב) בהודעה תצוין כתובתה של רשות התביעה שאליה ניתן לפנות בכתב לבירורים ולהצגת טיעונים.

(ג) נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה.

(ד) חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית; פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעות או מי שהם הסמיכו לכך, לפי הענין, רשאים להאריך את המועד האמור.

(ה) החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, מטעמים שיירשמו, כי הנסיבות מצדיקות זאת, רשאי הוא להגיש כתב אישום, בטרם חלפו 30 הימים ואף בטרם פנה החשוד כאמור בסעיף קטן (ד).

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לשנות מהוראות סעיף 74.

(ז) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מי שבעת העברת חומר החקירה היה נתון במעצר, והוגש נגדו כתב אישום בתקופת מעצרו.

(ח) הוראות החוק לתיקון סדרי המנהל (החלטות והנמקות), התשי"ט-1958, לא יחולו לענין סעיף זה, ואולם תינתן לחשוד הודעה בכתב על החלטת רשות התביעה בהקדם האפשרי ורשאית רשות התביעה להזמין את החשוד להציג בפניה את טיעונו בעל פה.

(ט) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי פשעים שלגביהם לא יחולו הוראות סעיף קטן (א).

61. המשך החקירה

הועבר חומר החקירה כאמור בסעיף 60, רשאי היועץ המשפטי לממשלה או תובע להורות למשטרה להוסיף לחקור, אם מצא שיש צורך בכך לשם החלטה בדבר העמדה לדין או לשם ניהול יעיל של המשפט.

62. העמדה לדין וסגירת תיק

(א) ראה תובע שהועבר אליו חומר החקירה שהראיות מספיקות לאישום אדם פלוני, יעמידו לדין, זולת אם היה סבור שאין במשפט ענין לציבור; ואולם החלטה שלא להעמיד לדין, בשל העדר ענין לציבור תהיה באישור בעל תפקיד כלהלן:

- (1) פרקליט מחוז או פרקליט בכיר שהוא הסמיכו לכך - בעבירות פשע או עוון, שחומר החקירה בהן הועבר לטיפולו של פרקליט לפי סעיף 60;
- (2) קצין משטרה המכהן כראש יחידת תביעות או תובע משטרתי בכיר שהוא הסמיך לכך - בעבירות פשע שחומר החקירה בהן הועבר לטיפולו של תובע משטרתי לפי סעיף 60, וכן בעבירות עוון שחומר החקירה בהן הועבר לטיפולו של תובע משטרתי על ידי פרקליט מחוז לפי סעיף 60;
- (3) קצין משטרה המשמש כתובע, שהמפקח הכללי של המשטרה הסמיכו לכך - בעבירות שאינן פשע, למעט עבירות עוון שהחלטה בעניינן מתקבלת בידי בעל תפקיד כאמור בפסקאות (1) או (2);
- (4) קצין משטרה המכהן כראש יחידת תביעות - בעבירות לפי סעיף 19 מח לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, או פרק ה'1 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965.

(ב) על החלטה שלא להעמיד לדין תימסר לחשוד הודעה בכתב שבה תצוין עילת סגירת התיק והחשוד יהיה רשאי לפנות לתובע שסגר את התיק בבקשה מנומקת לשנות את עילת הסגירה; תיק שנסגר בשל חוסר אשמה, יימחק רישומו מרישומי המשטרה.

62א. סגירת תיק בעבירת מין או אלימות כלפי בן זוג

(א) בסעיף זה -

"בן זוג", "המרכז", "המתלונן" - כהגדרתם בסעיף 59א(א);

"עבירת מין או אלימות" - כהגדרתה בסעיף 59א(א) וכן עבירה מסוג פשע לפי סעיפים 203, 305, 307, 327, 329, 330, 332, 333, 335, 336 בנסיבות מחמירות, 345, 346, 347(א), 348(א), 348(ב) ו-348(ג), 370, 371, 372, 373, 374, 375, 377 בנסיבות מחמירות, עבירה של סחר בבני אדם לפי סעיף 377א(א)(5), 381(א), 382(ב) בצירוף ל-379, 382(ג) בצירוף ל-380, 402, 404, 427, 428, לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

(ב) בקשת המתלונן שלא להעמיד לדין את בן זוגו בעבירת מין או אלימות שביצע כלפיו, לא תהווה, כשלעצמה, סיבה יחידה להחלטה לפי סעיף 62(א) שאין במשפט ענין לציבור.

(ג) ביקש המתלונן שלא להעמיד לדין את בן זוגו בעבירת מין או אלימות שביצע כלפיו והבקשה מהווה סיבה מבין הסיבות שלא להעמיד לדין, רשאי תובע, בטרם יחליט כאמור בסעיף 62(א), להפנות את המתלונן, בן זוגו או שניהם, בהסכמת כל אחד מהם למרכז, ויחולו, לענין קבלת החלטה, הוראות סעיף 59א(ג)(3) עד (5), בשינויים המחוייבים.

(ד) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכויות תובע להחליט לפי סעיף 62(א).

63. הודעה על החלטה שלא לחקור או להעמיד לדין

על החלטה שלא לחקור או שלא להעמיד לדין תימסר למתלונן הודעה בכתב בציון טעם ההחלטה.

64. ערר

(א) על החלטה שלא לחקור או שלא להעמיד לדין, משום שאין בחקירה או במשפט ענין לציבור, שלא נמצאו ראיות מספיקות או שנקבע שאין אשמה, רשאי המתלונן לערור כלהלן:

(1) על החלטה שניתנה על ידי גוף חוקר או תובע כאמור בסעיף 12(א)(1)(ב) או (2) - לפני פרקליט מחוז, פרקליט מפרקליטות המדינה שמונה למנהל תחום עררים או פרקליט מפרקליטות המדינה, בדרגה שאינה פחותה מסגן בכיר א' לפרקליט המדינה, שפרקליט המדינה הסמיכו לכך;

(2) על החלטה שניתנה על ידי פרקליט מחוז או פרקליט מפרקליטות המדינה, שלא להעמיד לדין בשל העדר ראיות מספיקות או חוסר אשמה, למעט החלטה בערר לפי פסקה (1) - לפני פרקליט המדינה;

(3) על החלטה שניתנה על ידי פרקליט המדינה או משנהו, שלא להעמיד לדין למעט החלטה בערר לפי פסקה (2) וכן על החלטה של פרקליט מחוז או פרקליט מפרקליטות המדינה, שלא להעמיד לדין בשל העדר ענין לציבור למעט החלטה בערר לפי פסקה (1) - לפני היועץ המשפטי לממשלה.

(ב) היועץ המשפטי לממשלה רשאי לאצול לפרקליט המדינה את סמכותו לפי סעיף קטן (א)(3) למעט לענין החלטה שניתנה על ידי פרקליט המדינה, או למשנה לפרקליט המדינה למעט לענין החלטה שניתנה על ידי פרקליט המדינה או משנהו; פרקליט המדינה רשאי לאצול למשנהו את סמכותו לפי סעיף קטן (א)(2) ופרקליט מחוז רשאי, באישור פרקליט המדינה, לאצול את סמכותו לפי סעיף קטן (א)(1) לפרקליט בדרגה שאינה פחותה מסגן בכיר לפרקליט המחוז.

65. מועד לערר

הערר יוגש באמצעות המשטרה או התובע, הכל לפי הענין, תוך שלושים ימים לאחר שנמסרה למתלונן ההודעה לפי סעיף 63, אולם רשאי בעל הסמכות להחליט בערר כאמור בסעיף 64 להאריך את המועד להגשת הערר.

65א. מתן החלטה בערר

החלטה בערר לפי סעיף 64, תינתן ותימסר למתלונן על ידי בעל הסמכות להחליט בערר; החלטה כאמור לענין עבירת מין או אלימות, מסוג פשע, תינתן ותימסר למתלונן עד תום שישה חודשים מיום הגשת הערר, ואולם בעל הסמכות להחליט בערר רשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להחליט ולמסור את החלטתו כאמור במועד מאוחר יותר; לענין זה, "עבירת מין או אלימות" - כהגדרתה בחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001.

65ב. הודעה על החלטה בערר

(א) (1) בטרם תתקבל החלטה להעמיד לדין חשוד, בעקבות הגשת ערר לפי סעיף 64 בעבירה מסוג פשע או עוון, יודיע לו הגורם המוסמך לקבל החלטה כאמור או הממונה על החקירה, על הערר שהוגש ועל האפשרות שיוגש נגדו כתב אישום, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, או בעל הסמכות להחליט בערר, לפי הענין, כי קיימת מניעה לכך.

- (2) הוראות פסקה (1) לא יחולו על סוגי פשעים שקבע שר המשפטים לפי הוראות סעיף 60א(ט), וכן על מי שבעת שניתנה ההחלטה בערר היה נתון במעצר בעקבות הערר שהוגש.
- (ב) התקבלה החלטה על שינוי העילה לסגירת התיק, בעקבות הגשת ערר לפי סעיף 64, תימסר לחשוד הודעה על הערר שהוגש ועל שינוי עילת הסגירה, והחשוד יהיה רשאי לפנות לבעל הסמכות להחליט בערר בבקשה מנומקת לשנות את עילת הסגירה.
- (ג) אין בהוראות סעיף זה כדי להוסיף על הוראות סעיף 60א או לגרוע מהן.
[תיקון התשס"א (מס' 5א)]

66. (בוטל).

67. כתב אישום

אדם שיש להעמידו לדין יגיש עליו תובע כתב אישום לבית המשפט.

סימן א'1: סגירת תיק בהסדר

67א. סגירת תיק בהסדר

(א) בסימן זה –

"תובע" – כל אחד מאלה:

- (1) פרקליט כאמור בסעיף 12(א)(1)(א);
 - (2) תובע שהוא קצין משטרה המכהן כראש יחידת תביעות או תובע משטרתי בכיר שהוא הסמיך לעניין זה (בסימן זה – תובע משטרתי);
 - (3) תובע אחר המנוי בתוספת הרביעית;
- "תובע בכיר" –
- (1) בתיק המנוהל על ידי פרקליט – היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה או משנהו, מנהל מחלקה בפרקליטות המדינה או סגנו, או פרקליט מחוז, משנהו או מנהל מחלקה בפרקליטות המחוז;
 - (2) בתיק המנוהל על ידי תובע משטרתי – תובע משטרתי;
 - (3) בתיק המנוהל על ידי תובע המנוי בפסקה (3) להגדרה "תובע" – תובע שהוא עובד המדינה ומנוי בתוספת הרביעית.

(ב) ראה תובע כי קיימות ראיות מספיקות לאישום בעבירה, רשאי הוא, על אף האמור בסעיף 62א, שלא להעמיד חשוד לדין, ולהציע לו הסדר (בסימן זה – הסדר), אם ראה כי מילוי תנאי ההסדר יענה על העניין לציבור, בנסיבות המקרה.

(ג) לא ייערך הסדר אלא בעבירה מסוג חטא או עוון, או בעבירה מסוג פשע המנויה בתוספת השישית, שאינה אחת מאלה:

- (1) עבירה המנויה בסעיף 240 לחוק זה;
- (2) עבירה שהיסוד העובדתי בה מהווה הפרה שבשלה ניתן להטיל עיצום כספי לפי חיקוק או עבירה עם יסוד עובדתי דומה למעשה המהווה הפרה כאמור;
- (3) עבירה שניתן להטיל בשלה כופר כסף.

(ד) תובע רשאי לסגור תיק בהסדר בהתקיים שני אלה:

- (1) העונש המתאים לחשוד, לדעת התובע, לפי הוראות סימן א'1 לפרק ו' לחוק העונשין, אינו כולל מאסר בפועל;
- (2) אין פרט רישום כהגדרתו בסעיף 2 לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981 (בסימן זה – חוק המרשם הפלילי), שנרשם בעניינו של החשוד, בחמש השנים שלפני ביצוע העבירה נושא ההסדר, לרבות הסדר שנערך בעבר, ואין חקירות או משפטים פליליים תלויים ועומדים בעניינו במשטרה או באותה רשות, לפי העניין, שאינם חלק מההסדר.

67ב. הוראות לעניין עריכת הסדר

(א) התובע יתחייב להימנע מהגשת כתב אישום נגד החשוד ולסגור את תיק החקירה נגדו אם יודה החשוד בעובדות המהוות את העבירה המפורטות בהסדר ויקיים את התנאים שיפורטו בו.

(ב) לפני שידון התובע עם החשוד בתנאי ההסדר –

- (1) יפרט את העובדות והוראות החיקוק שלגביהן קיימות ראיות מספיקות לאישום (בסימן זה – טיוטת כתב אישום);
 - (2) יציין בהחלטה מנומקת את הנסיבות לכך שהעונש המתאים לחשוד אינו כולל מאסר בפועל ולכך שמילוי תנאי ההסדר יענה על העניין לציבור בלא העמדתו לדין.
- (ג) טיוטת כתב האישום וההחלטה המנומקת יישמרו בתיק.

67ג. תנאי ההסדר

(א) תובע יהיה רשאי לכלול בהסדר תנאים אלה:

(1) תשלום לאוצר המדינה בסכום שלא יעלה על הסכום הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, אף אם ההסדר כולל יותר מעבירה אחת, באופן ובמועדים שיפורטו בהסדר, ובלבד שתקופת התשלום לא תעלה על שנה; נקבעה בחוק הוראה ולפיה ישולמו קנסות בשל עבירה לגורם אחר, יציין זאת התובע, והתשלום ישולם לאותו גורם;

(2) תשלום פיצוי לנפגע עבירה בסכום שלא יעלה על הסכום הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, באופן ובמועדים שיפורטו בהסדר, ובלבד שתקופת התשלום לא תעלה על שנה; התשלום יועבר לנפגע לאחר שהתובע סגר את התיק לפי סעיף 167;

(3) התחייבות של החשוד להימנע מביצוע עבירה במהלך תקופה שתפורט בהסדר ולא תעלה על שנה;

(4) עמידה בתנאי תכנית טיפול, תיקון ושיקום שיקבע קצין מבחן, לרבות ביצוע שירות לציבור כהגדרתו בסעיף 71א(1) לחוק העונשין, והימצאות בפיקוח קצין מבחן לתקופה שיקבע קצין המבחן, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 71 לחוק העונשין, והכל לתקופה שתפורט בהסדר ולא תעלה על שנה, ובמקרים מיוחדים, בהמלצת קצין המבחן – שלא תעלה על 18 חודשים;

(5) נקיטת אמצעים המנויים בתוספת החמישית לתיקון הנזק שנגרם עקב העבירה, לשם השבת המצב לקדמותו ולמניעת ביצוע עבירה שבהסדר, והכל לתקופה שתפורט בהסדר ולא תעלה על שנה.

(ב) לשם קביעת תנאי ההסדר יתחשב התובע בעיקרון המנחה בענישה, בשיקולי הענישה, ובנסיבות, הקבועים בסימן א'1 לפרק ו' לחוק העונשין.

(ג) בטרם יחתם הסדר, יאשר תובע בכיר את תנאיו, אלא אם כן ההסדר הוצע לפי תנאים מפורטים שפורטו בהנחיות ופורסמו.

(ד) תשלום או פיצוי ייגבה באמצעות רשות האכיפה והגבייה, ויועבר על ידה לאוצר המדינה או לגורם אחר שנקבע בחוק, או לנפגע העבירה..

67ד. עיון בחומר חקירה לפני חתימה על הסדר

בטרם יחתם הסדר, רשאי החשוד לעיין בחומר החקירה ובטיוטת כתב האישום אם אינה זהה למתואר בהסדר.

67ה. תוכן ההסדר

הסדר ייערך בכתב, יחתם בידי התובע והחשוד, ויכיל את –

- (1) תיאור העובדות והוראות החיקוק שלגביהן קיימות ראיות מספיקות לאישום;
- (2) הודאת החשוד בעובדות המהוות עבירה;
- (3) התנאים שעל החשוד למלא;
- (4) התקופה שנקבעה לקיום תנאי ההסדר, והיא תהיה חלק מתנאי ההסדר, וכן הדרך והמועד שבהם יוכיח החשוד כי מילא אחר תנאי ההסדר בתקופות שנקבעו לקיומם;
- (5) הצהרת החשוד כי הוא מבין שהפרת תנאי ההסדר, כולם או חלקם, בתקופה שנקבעה לקיום תנאי ההסדר, תביא להעמדתו לדין לפי טיוטת כתב האישום, וכי יירשם שהתיק נסגר בעילה של סגירת תיק בהסדר, ברישום לפי חוק המרשם הפלילי.

67ו. עילת סגירת תיק בהסדר

(א) התובע יסגור את התיק בעילה של "סגירה בהסדר" לאחר שוודא כי מולאו תנאי ההסדר וערך על כך רישום בתיק בכתב; התובע ישלח דיווח על סגירת התיק למשטרת ישראל ויודיע על כך לחשוד.

(ב) הוראות סעיפים 63 ו-64 לא יחולו לעניין תיק שנסגר בהסדר.

67ז. סירוב להסדר או הפרת תנאיו

(א) לא הסכים החשוד להסדר כולו או לתנאי מתנאיו, יעמידו התובע לדין לפי טיוטת כתב האישום; סבר התובע שאין ראיות מספיקות לאישום או שאין בדבר עניין לציבור, והכל בשל מידע חדש שהובא לידיעתו לאחר סירובו של החשוד להסדר המוצע, יסגור את התיק בהחלטה מנומקת בכתב.

(ב) התובע לא יעמיד חשוד לדין בשל עובדות המהוות עבירה שהוא הודה בהן במסגרת הסדר, אלא אם כן החשוד לא מילא את תנאי ההסדר או אם מצא התובע שההסדר הושג במרמה; כתב אישום בשל מרמה כאמור יוגש באישור תובע בכיר.

(ג) (1) נוכח התובע כי החשוד לא מילא את תנאי ההסדר, כולם או חלקם, בכלל או בתקופה שנקבעה לקיום תנאי ההסדר, יעמידו לדין לפי טיוטת כתב האישום; סבר התובע שאין ראיות מספיקות לאישום או שאין בדבר עניין לציבור, והכל בשל מידע חדש שהובא לידיעתו לאחר שהחשוד לא מילא את התנאים, יסגור את התיק בהחלטה מנומקת בכתב;

(2) לעניין סעיף 67ג(א)(3), יראו הגשה של כתב אישום על עבירה שהחשוד התחייב במסגרת ההסדר להימנע ממנה, כהפרה של ההתחייבות; הוגש כתב אישום אחרי התקופה שנקבעה לקיום התנאי בשל עבירה שבוצעה בניגוד להתחייבות ובתוך

תקופת ההתחייבות, יהיה התובע רשאי להעמיד את החשוד לדין ויחולו הוראות סעיף זה, ובלבד שהתובע טרם סגר את התיק והודיע על כך לחשוד.

(ד) הועמד חשוד לדין לאחר שנחתם עמו הסדר, יראו את ההסדר כמבוטל והחשוד לא יהיה מחויב למלא אחר תנאי ההסדר שטרם מילא; מילא החשוד חלק מתנאי ההסדר, יתחשב בכך בית משפט בבואו לגזור את דינו; זוכה החשוד לאחר ששילם תשלום לפי פסקה (1) שבסעיף 67ג(א), יוחזר לו הסכום ששילם בדרך שבה מוחזרים פיקדונות וקנסות לפי חוק זה.

(ה) הועמד חשוד לדין לאחר שהוצע לו הסדר או לאחר שנחתם עמו הסדר, לא יבקש התובע להטיל עליו עונש לש מאסר בפועל, אלא אם כן הובא לידיעת התובע מידע חדש; בקשה כאמור תהיה באישור של תובע בכיר.

(ו) הודיית חשוד בעובדות המהוות עבירה, במסגרת הסדר, לא תשמש ראיה נגדו בהליך פלילי בשל עובדות אלה.

67ח. פרסום בדבר הסדרים

הפרטים שלהלן יפורסמו באתר האינטרנט של רשות התביעה הנוגעת בדבר, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול הדעת בקבלת ההחלטה לסגור תיק בהסדר, אך לא תזהה את החשוד או את נפגע העבירה:

- (1) דבר סגירת תיק בהסדר;
- (2) מהות העבירה ונסיבותיה, תיאור העובדות שבהן הודה החשוד וציון הוראות החיקוק שפורטו בהסדר;
- (3) תנאי ההסדר.

67ט. הכללת עמידה בתנאי תכנית טיפול, תיקון ושיקום בהסדר

תנאי לפי סעיף 67ג(א)(4), לא ייכלל בהסדרים אלא לאחר ששירות המבחן, כמשמעותו בפרק ד' לפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, באישור שר הרווחה והשירותים החברתיים, הודיע לרשות התביעה כי ממסירת ההודעה ואילך ניתן לכלול כאמור.

67י. הנחיות לעניין תחולה

רשות תביעה רשאית להחיל את הוראות סימן זה לעניין סוגי עבירות ובתנאים, כפי שתקבע בהנחיות באישור היועץ המשפטי לממשלה; הנחיות כאמור יפורסמו לציבור.

67יא. שינוי התוספת הרביעית, התוספת החמישית והתוספת השישית

שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות, בצו, את התוספת הרביעית ואת התוספת החמישית, ובהסכמת השר לביטחון הפנים – את התוספת השישית.

67יב. דיווח לכנסת

מדי שנה, ב-1 במרס, ידווחו השר לביטחון הפנים, לעניין המשטרה, ושר המשפטים, לעניין רשויות התביעה האחרות, לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, בכתב, על כל אלה:

- (1) מספר התיקים שבהם נעשה הסדר לפי סעיף זה, לפי סעיפי עבירה ולפי רשות התביעה, ושיעורם הכולל מסך התיקים שנסגרו באותה שנה;
- (2) מספר התיקים שבהם הוגשו כתבי אישום באותה שנה, לפי רשות התביעה.

סימן ב': קובלנה

68. קובלנה

על אף האמור בסעיף 11 רשאי כל אדם להאשים בעבירה מן המנויות בתוספת השניה על ידי הגשת קובלנה לבית המשפט.

69. קובלנות על עובדי המדינה

לא תוגש קובלנה לפי סימן זה על עובד המדינה בשל מעשה שעשה תוך מילוי תפקידו, אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.

70. דין קובלנה

הוראות חוק זה הנוגעות לכתב אישום יחולו על קובלנה, בשינויים לפי הענין; בכל מקום שמדובר בכתב אישום גם קובלנה במשמע, ובכל מקום שמדובר בתובע גם קובל במשמע, אם אין כוונה אחרת משתמעת.

71. התביעה בקובלנה

הוגשה קובלנה, יעביר בית המשפט העתק ממנה לפרקליט המחוז; התביעה תנוהל, על אף האמור בסעיף 11, בידי הקובל או בא-כוחו, זולת אם פרקליט המחוז הגיש לבית המשפט, תוך חמישה עשר ימים לאחר שקיבל העתק הקובלנה, הודעה שפרקליט מפרקליטות המדינה ינהל את התביעה.

72. החלפת קובלנה בכתב אישום

הוגשה הודעה כאמור בסעיף 71, תוחלף הקובלנה בכתב אישום מטעם תובע.

73. העמדת הדין בקובלנה

נוכח בית המשפט שקובל אינו מסוגל לנהל בעצמו את ענינו בבית המשפט, או שהוא מנהל את ענינו באופן טורדני, רשאי בית המשפט להפסיק את הדין בקובלנה עד שימנה לו הקובל עורך דין תוך תקופה שיקבע; לא עשה כן הקובל תוך התקופה שנקבעה, רשאי בית המשפט לראותו כאילו לא התייצב ויחול האמור בסעיף 133.

סימן ג': עיון בראיות התביעה

74. עיון בחומר החקירה

- (א) הוגש כתב אישום בפשע או בעוון, רשאים הנאשם וסניגורו, וכן אדם שהסניגור הסמיכו לכך, או, בהסכמת התובע, אדם שהנאשם הסמיכו לכך, לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, והנוגע לאישום שבידי התובע ולהעתיקו.
- (ב) נאשם רשאי לבקש, מבית המשפט שאליו הוגש כתב האישום, להורות לתובע להתיר לו לעיין בחומר שהוא, לטענתו, חומר חקירה ולא הועמד לעיונו.
- (ג) בקשה לפי סעיף קטן (ב) תידון לפני שופט אחד ובמידת האפשר היא תובא בפני שופט שאינו דן באישום.
- (ד) בעת הדין בבקשה יעמיד התובע את החומר שבמחלוקת לעיונו של בית המשפט בלבד.

(ה) על החלטת בית משפט לפי סעיף זה ניתן לערור לפני בית המשפט שלערעור שידון בערר בשופט אחד; הערר יוגש בתוך 30 ימים מיום שניתנה החלטת בית המשפט, ואולם בית המשפט רשאי להאריך את המועד להגשת הערר מטעמים שיירשמו.

(ו) אין בסעיף זה כדי לפגוע בהוראות פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971.

75. דרכי העיון וההעסקה

עיון בחומר החקירה או העסקה ממנו יהיו במשרד תובע או במקום אחר שתובע הועיד לכך, ובמעמד אדם שתובע מינה, דרך כלל, או לענין פלוני, להבטיח שהעיון וההעסקה ייעשו בהתאם לחוק ולהוראות התובע.

76. עונשין

המפריע או המכשיל אדם שנתמנה על פי סעיף 75 במילוי תפקידו, דינו - מאסר שלושה חדשים; המוציא מתוך החומר שנמסר לו לעיון או להעסקה מסמך או מוצג בלי שקיבל לכך רשות בכתב מאת תובע, דינו - מאסר שנה.

77. סייג להבאת ראיות

(א) לא יגיש תובע לבית המשפט ראיה ולא ישמיע עד אם לנאשם או לסניגורו לא ניתנה הזדמנות סבירה לעיין בראיה או בהודעת העד בחקירה, וכן להעתיקם, אלא אם ויתרו על כך.

(ב) הודעה של עד בענינים פורמליים שאינם מהותיים לבירור האשמה, אין חובה שתהא בכתב, אולם התובע ימסור לנאשם או לסניגורו - זמן סביר מראש - את שם העד, ואת עיקר התוכן של עדותו לפי הידוע לתביעה, זולת אם ויתרו על כך.

78. חומר סודי

הוראות סעיף 74 אינן חלות על חומר שאי-גילוי מותר או שגילוי אסור לפי כל דין, אולם הוראות סעיף 77 חלות עליו.

79. המצאת ראיות שבידי קובל

לא יגיש קובל לבית המשפט ראיה שבכתב שהיתה בידי, אלא אם המציא לנאשם העתק ממנה.

80. סייג לזכות העיון בחומר הראיות

הוראות סימן זה אינן חלות על ראיות הבאות לסתור טענת הנאשם שהתובע לא יכול היה לצפותה מראש, ועל ראיות להסברת העדרו של עד או לענינים פורמליים אחרים שאינם מהותיים לבירור האשמה.

81. שמירת דין

הוראות סימן זה אינן גורעות מהוראות סעיף 128 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

סימן ד': עיון בעדויות מומחים של ההגנה

82. הגדרות

בסימן זה, "חוות דעת" ו"תעודת רופא" - כמשמעותן בסעיף 20 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971.

83. עיון בעדויות מומחים של הסניגוריה

(א) בית המשפט שהוגש לפניו כתב אישום בפשע או בעוון, רשאי - לפי בקשת התובע - לצוות על הנאשם או על סניגורו -

(1) לאפשר לתובע לעיין בכל זמן סביר בכל חוות דעת בכתב או בתעודת רופא, שהנאשם מתכוון להביאן לפני בית המשפט כראיה;

(2) לערוך בכתב את עיקר תכנה של עדות מומחה, שהנאשם מתכוון להשמיע, ולאפשר לתובע בכל זמן סביר לעיין בו;

(3) לאפשר לתובע להעתיק מסמכים כאמור.

(ב) העיון יהיה במעמד אדם שהנאשם או סניגורו ימנה לצורך זה או בכל דרך אחרת שיקבע בית המשפט.

(ג) מועד העיון ומקומו יהיו כפי שיקבע בית המשפט, ובלבד שמועד העיון יהיה לאחר שניתנה לנאשם או לסניגורו - לפי בקשתם - האפשרות לעיין בחומר החקירה לפי סימן ג'.

84. סייג להבאת ראיות

לא יגיש נאשם לבית המשפט חוות דעת בכתב או תעודת רופא ולא ישמיע עדות מומחה שלא קויים לגביהן צו שניתן לפי סעיף 83, אלא בהסכמת התובע או ברשות בית המשפט.

סימן ה': אישום

85. תוכן כתב האישום

כתב אישום יכיל -

(1) שם בית המשפט שאליו הוא מוגש;

(2) ציון מדינת ישראל כמאשים או שם הקובל ומענו;

(3) שם הנאשם ומענו;

(4) תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לבררם;

(5) ציון הוראות החיקוק שלפיו מואשם הנאשם;

(6) שמות עדי התביעה.

86. צירוף אישומים

מותר לצרף בכתב אישום אחד כמה אישומים אם הם מבוססים על אותן עובדות או על עובדות דומות או על סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת; בצירוף אישומים כאמור מותר, על אף כל דין אחר, לצרף לאישום בבית משפט מחוזי גם אישום בעבירה שאינה פשע.

87. צירוף נאשמים

מותר להאשים בכתב אישום אחד כמה נאשמים אם כל אחד מהם היה צד לעבירות שבכתב האישום או לאחת מהן, בין כשותף ובין בדרך אחרת, או אם האישום הוא בשל סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת; אולם אין באי-צירופו של צד אחד לעבירה מניעה לשפיטתו של צד אחר.

88. הפרדת המשפט

בית המשפט רשאי, בכל שלב שלפני הכרעת הדין, לצוות על הפרדת המשפט באישום פלוני שנכלל בכתב האישום, או על הפרדת משפטו של נאשם פלוני שהואשם עם אחרים.

89. כתב אישום חדש בהפרדת המשפט

ניתן צו להפרדת המשפט, יוגש כתב אישום אחר בשל האישום שהמשפט עליו הופרד או נגד הנאשם שמשפטו הופרד; ורשאי בית המשפט, אם הוא סבור שלא ייגרם על-ידי כך עיוות-דין, להמשיך במשפט שהופרד מן השלב שאליו הגיע לפני ההפרדה.

90. איחוד משפטים

בית המשפט רשאי, בכל שלב שלפני הכרעת הדין, לצוות על איחוד הדיון בכתבי אישום נפרדים התלויים ועומדים באותו בית משפט, אם מותר לצרפם בהתאם להוראות סעיפים 86 או 87 ובית המשפט סבור שהצירוף לא יגרם לעיוות דין.

91. תיקון כתב אישום בידי התובע

תובע רשאי, בכל עת עד לתחילת המשפט, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, במסירת הודעה לבית המשפט המפרטת את השינוי; בית המשפט ימציא העתק מן ההודעה לנאשם.

92. תיקון כתב אישום בידי בית המשפט

(א) בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; התיקון ייעשה בכתב האישום או יירשם בפרוטוקול.

(ב) בית המשפט רשאי לתקן כתב אישום אף אם העבירה שלפי התיקון היא בגדר הסמכות של בית משפט אחר או של הרכב אחר, ואם עשה כן יעביר את הענין לאותו בית משפט או הרכב, אולם אם העבירה היא בסמכותו של בית משפט בעל סמכות שיפוט מצומצמת יותר, רשאי בית המשפט גם להמשיך לדון בה.

(ג) בית משפט שהועבר אליו ענין לפי סעיף קטן (ב) רשאי להמשיך בדיון מן השלב שאליו הגיע קודמו, ורשאי הוא, לאחר שנתן הזדמנות לבעלי הדין להשמיע טענותיהם לענין, לנהוג בראיות שגבה קודמו כאילו הוא עצמו גבה אותן, או לחזור ולגבותן, כולן או מקצתן.

93. חזרה מאישום

תובע רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לחזור בו מאישום שבכתב האישום, נגד נאשם אחד או יותר; אולם לא יעשה כן אם הודה הנאשם, בין בכתב על-פי סעיף 123 ובין בתשובתו לאישום, בעובדות שיש בהן כדי להרשיעו באותו אישום; לא היה בעובדות שהודה בהן כדי הרשעתו, רשאי התובע לחזור בו מן האישום ברשות בית המשפט.

94. תוצאות חזרה מאישום

- (א) חזר בו תובע מאישום לפני תשובת הנאשם לאישום, יבטל בית המשפט את האישום; חזר בו לאחר מכן, יזכה בית המשפט את הנאשם מאותו אישום.
- (ב) בהסכמת התובע והנאשם רשאי בית המשפט לבטל אישום, בכל עת עד להכרעת הדין, ודין הביטול יהיה כדין ביטול לפני תשובת הנאשם.
- (ג) אישום שבטל, לפי סעיף קטן (ב), לא יוגש מחדש אלא באישור היועץ המשפטי לממשלה ומטעמים שיירשמו.

94א. התליית הליכים

- (א) בכל עת שלאחר הגשת כתב האישום ולפני גזר הדין, רשאי בית המשפט להתלות את ההליכים, בין מיוזמתו ובין לבקשת תובע, אם נוכח כי לא ניתן להביא את הנאשם להמשך משפטו.
- (ב) הותלו ההליכים, לפי סעיף קטן (א) ולאחר מכן ניתן להביא את הנאשם להמשך משפטו, רשאי תובע להודיע בכתב לבית המשפט על רצונו לחדש את ההליכים, ומשעשה כן יחדש בית המשפט את ההליכים, ורשאי הוא להמשיך בהם מן השלב שאליו הגיע לפני התלייתם.
- (ג) על אף הוראות סעיף 9 ניתן לחדש את ההליכים באישור היועץ המשפטי לממשלה, מטעמים שיירשמו, אף אם עברו בין מועד התליית ההליכים לבין המועד שבו ניתן להביא את הנאשם להמשך משפטו התקופות האמורות בסעיף 9; ובלבד שההליכים הותלו מהטעם שהנאשם מתחמק מן הדין.

סימן ו': זימון למשפט

95. הזמנה למשפט

- (א) משהוגש כתב אישום יקבע בית המשפט מועד למשפט; בית המשפט יודיע על המועד בכתב לתובע וימציא לנאשם הזמנה בכתב למשפט בצירוף העתק מכתב האישום; הגיש סניגורו לבית המשפט לפני קביעת המועד יפוי כוח לייצג את הנאשם במשפט, יודיע בית המשפט על המועד בכתב גם לסניגור.
- (ב) סבר בית המשפט, לאור אופי העבירה שבכתב האישום ונסיבותיה, כי הדיון בכתב האישום מתאים לניהול במסגרת דיון מקדמי לפי הוראות סעיף 143א, תצורף להזמנה למשפט כאמור בסעיף קטן (א) הודעה, בנוסח שיקבע שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, בדבר האפשרות לניהול דיון מקדמי ובדבר מטרות הדיון המקדמי כאמור בסעיף 143א(ב), ותנאיו כאמור בסעיף 143א(ג).

96. תוכן ההזמנה

הזמנה למשפט תכיל -

- (1) שם בית המשפט;
- (2) ציון המאשים;
- (3) שם הנאשם ומענו;
- (4) תמצית האישום נגדו;
- (5) המקום והמועד שבהם עליו להתייצב;

(6) תמצית הוראות סעיפים 123 ו-128.

97. הודעה על דחיית מועד

נדחה המועד לתחילת המשפט או להמשכו, יודיע בית המשפט בכתב לתובע על המועד שקבע, וימציא לנאשם ולסניגורו הודעה בכתב עליו, אם לא הודיע להם על כך בעל-פה בשעת דיון.

98. צורת ההזמנה

הודעה בכתב והזמנה לפי סימן זה תיחתם בידי שופט, רשם או פקיד בית המשפט ובחותמת בית המשפט. אולם הודעה או הזמנה כאמור, לנאשם בעבירה שכתב האישום נגדו הוגש בידי תובע, כמשמעותו בסעיף 12(א), יכול שתיחתם בידי שוטר בלבד.

99. צו הבאה

בית המשפט רשאי לתת בכל עת צו הבאה נגד הנאשם, אם ראה שיש צורך בכך כדי לכפות את התייצבותו למשפט במועד שנקבע.

100. תחולת סעיפים אחרים

על צו הבאה יחולו הוראות סעיפים 22 עד 26, בשינויים לפי הענין.

101. מסירה עם מעצר

העוצר אדם לפי צו הבאה ימסור לו עם העתק הצו גם הזמנה, או הודעה לפי סעיף 97, או העתק מהן.

102. שחרור בערובה

בצו הבאה רשאי בית המשפט להורות לקצין משטרה לשחרר את הנאשם בערובה, כפי שיפורש בצו; כתב ערובה שניתן בפני הקצין יועבר לבית המשפט שנתן את הצו; על הערובה יחולו הוראות סעיפים 43 עד 49 בשינויים לפי הענין.

103. הבאה לבית המשפט

מי שנעצר על-פי צו הבאה ולא שוחרר לפי סעיף 102, יובא בלא דיחוי לפני בית המשפט, והוא יצווה על מעצרו או ישחררו בערובה.

104. תפיסת נכסי נאשם שנמלט

(א) נאשם שנמלט או מסתתר ואין אפשרות למצאו, רשאי בית המשפט, לבקשת פרקליט מפרקליטות המדינה, ואם הוא סבור שהדבר עשוי להביא להתייצבותו של הנאשם, לצוות על תפיסת כל נכס מנכסיו של הנאשם, מיטלטלין או מקרקעין, על רישום עיקול עליהם בפנקסי המקרקעין או על מינוי כונס נכסים עליהם, ולהורות מה ייעשה בנכס ובפירותיו כל עוד הצו בתקפו.

(ב) צו לפי סעיף זה לא יפגע בזכותו של נושה לרדת לאותם נכסים.

(ג) ניתן צו לפי סעיף זה, רשאי כל מי שתלוי בנאשם ותפיסת הנכס עשויה לפגוע בפרנסתו, לבקש מבית המשפט לבטל את הצו או לשנותו.

סימן ז': הזמנת עדים והמצאת מסמכים

105. פירושים

בסימן זה, "מסמכים" - לרבות מוצגים אחרים.

106. הזמנת עד

- (א) בית המשפט יזמין, לבקשת בעל דין, כל אדם להעיד במשפט, זולת אם היה סבור שאין בהזמנת אותו אדם להועיל לבירור שאלה הנוגעת למשפט, וכן רשאי בית המשפט להזמין עד מטעמו.
- (ב) הזמנת עד תהיה בהמצאת הזמנה בכתב לעד או בהודעה בעל-פה לעד על ידי בית המשפט בשעת דיון.

107. צורת ההזמנה ותכנה

הזמנה בכתב לעד תיחתם ביד שופט, רשם או פקיד בית המשפט ובחותמת בית המשפט אולם רשאי שוטר להזמין עד מטעם תובע בחתימתו בלבד; ההזמנה תכיל -

- (1) שם בית המשפט;
- (2) ציון בעלי הדין;
- (3) שם המוזמן ומענו;
- (4) המקום והמועד שבהם עליו להתייצב;
- (5) (בוטל).

108. צו להמצאת מסמכים ומוצגים

בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין או מיזמת בית המשפט, לצוות על עד שהוזמן או על כל אדם אחר להמציא לבית המשפט במועד שיקבע בהזמנה או בצו, אותם מסמכים הנמצאים ברשותו ושפורטו בהזמנה או בצו.

109. הזמנת עד על אתר

בית המשפט רשאי לצוות על אדם הנוכח לפניו להעיד או להמציא לו מסמכים במועד שיקבע; ודין אדם כזה כדין מי שהומצאו לו הזמנה או צו להמצאת מסמכים.

110. עד שנבצר ממנו לבוא לבית המשפט

נוכח בית המשפט כי נבצר מעד לבוא לבית המשפט, רשאי הוא לגבות את עדותו במקום אחר.

111. מומחה מטעם בית המשפט

- (א) בית המשפט רשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, למנות מיוזמתו מומחה בענין שבחשבוונאות או בנושא אחר הדורש בדיקה טכנית או חישוב, לצורך הבהרת חומר הראיות שבפניו.
- (ב) מומחה כאמור בסעיף קטן (א) יעניין בחומר הראיות שהפנה אליו בית המשפט ויערוך את ממצאיו על פי שאלות שהוצגו לו על ידי בית המשפט; המומחה יגיש חוות דעתו בכתב ויחקר עליה בבית המשפט לבקשת מי מבעלי הדין; הוגשה חוות דעת לפי סעיף זה, רשאים בעלי הדין, להביא ראיות לסתור אותה.

112-115. (בוטלו).

סימן ח': שמירת ראיות

116. הגדרות

בסימן זה -

"גביית עדות" - לרבות קבלת מסמכים ומוצגים אחרים;

"עדות מוקדמת" - עדות כאמור בסעיף 117 או בסעיף 117א;

"תיעוד חזותי" - כהגדרתו בחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002.

117. גביה מוקדמת של עדות

(א) הוגש כתב אישום לבית משפט, רשאי בית המשפט, לבקשת בעל דין, לגבות עדות של אדם לאלתר, אם ראה שהעדויות חשובה לבירור האשמה וכי יש יסוד סביר להניח שאי אפשר יהיה לגבותה במהלך המשפט או אם מצא שיש חשש שאמצעי לחץ, איום, הפחדה, כוח או הבטחת טובת הנאה יניאו את העד מלמסור עדות אמת במהלך המשפט; נפתחה חקירה בעבירה ועדיין לא הוגש עליה כתב אישום, רשאי לעשות כן בית משפט השלום או בית משפט מחוזי לבקשת תובע או לבקשת אדם העשוי להיות נאשם בעבירה.

(ב) הוגשה בקשה לגביית עדות מוקדמת, כאמור בסעיף קטן (א), בעבירה לפי סעיף 377א לחוק העונשין, התשל"ז-1977, יחליט בית המשפט בבקשה לא יאוחר משבועיים מיום הגשתה; העדות תיגבה בתוך חודשיים מיום ההחלטה, אלא אם כן האריך בית המשפט את התקופה מטעמים מיוחדים שיירשמו.

117א. גביה מוקדמת של עדות של ילד

(א) הוגש כתב אישום לבית משפט או נפתחה חקירה בעבירה מן העבירות המנויות בתוספת לחוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשט"ו-1955 (להלן - חוק הגנת ילדים), רשאי בית המשפט לגבות לאלתר עדותו של ילד כמשמעותו בחוק האמור, על פי בקשתו של תובע או מי שעשוי להיות נאשם בעבירה, ובהרשאתו של חוקר ילדים.

(ב) על עדות לפי סעיף קטן (א) יחולו הוראות סימן זה, בשינויים המחוייבים, וכן יחולו הוראות סעיפים 2(ב), (ג), 2א ו-10 לחוק הגנת ילדים.

117ב. עדות מוקדמת של אדם עם מוגבלות

(א) הוגש כתב אישום לבית משפט בעבירה שבה מתלונן או עד הוא אדם עם מוגבלות שכלית או אדם עם מוגבלות נפשית, כהגדרתם בחוק הליכי חקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות, רשאי בית המשפט לגבות לאלתר את עדותו של אותו אדם, על פי בקשתו של התובע או של הנאשם.

(ב) גביית עדות לאלתר כאמור בסעיף קטן (א) תתועד בהתאם להוראות סעיף 10 לחוק הליכי חקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות.

118. נוכחות בעלי-דין

עדות מוקדמת תיגבה בפני תובע ובפני הנאשם או אדם העשוי להיות נאשם בעבירה, זולת אם החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לגבותה שלא בפניו של הנאשם או של מי שעשוי להיות נאשם; החליט בית המשפט כאמור תתועד העדות בתיעוד חזותי והוראות סעיף 120א(ב) ו-(ג) יחולו לענין זה.

119. סדרי גביית העדות

- (א) בהזמנת עדים ובסדרי גביית העדויות ינהגו ככל האפשר כדרך שנוהגים במהלך המשפט, ועל הפרוטוקול יחולו הוראות סעיפים 135 עד 139, בשינויים לפי הענין.
- (ב) התנגדות לשאלה וטענות אחרות שהושמעו בשעת גביית העדות יירשמו בפרוטוקול, ויחליט בהן בית המשפט שהעדות מוגשת לו כראיה.

120. חתימת הפרוטוקול

הפרוטוקול בהליכי גביית העדות ייקרא באזני העד, ולאחר שיאשרנו יחתום עליו וכן יחתום עליו השופט; סירב העד לאשר או לחתום, יירשם הדבר בפרוטוקול. הוראות סעיף זה לא יחולו על עדות שהוקלטה במלואה.

120א. תיעוד חזותי של עדות מוקדמת

- (א) (1) עדות מוקדמת תתועד בתיעוד חזותי.
- (2) נקבע המותב שידון במשפט שבו תוגש העדות כראיה והעדות המוקדמת נגבית בפני כל שופטי המותב, רשאי בית המשפט להורות כי העדות המוקדמת לא תתועד בתיעוד חזותי; שינוי במותב לאחר גביית העדות לא יהיה בו כדי לפסול את העדות.
- (3) בסעיף זה, "מותב" - לרבות דן יחיד.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) בית משפט הגובה עדות מוקדמת רשאי להורות כי העדות תיגבה, כולה או חלקה, בלא תיעוד חזותי, אם השתכנע כי ננקטו אמצעים סבירים לקיים את התיעוד, אך ביצוע התיעוד החזותי יעכב את גביית העדות והעיכוב עלול לסכל את גבייתה; החליט בית המשפט כאמור, לא יהיה בהעדר תיעוד חזותי כדי לפסול את העדות המוקדמת.
- (ג) בית משפט רשאי לקבל כראיה עדות מוקדמת שאין לה תיעוד חזותי אם השתכנע, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי יש לכך הצדקה בנסיבות הענין.

121. העדות כראיה במשפט

- (א) עדות מוקדמת דינה כדין עדות שנגבתה במהלך המשפט, אך בית המשפט ירשה להזמין את העד לעדות נוספת אם ניתן להביא את העד לבית המשפט ונתקיים אחד מאלה -
- (1) לא היתה לנאשם הזדמנות לחקור את העד;
- (2) לא ניתנה לנאשם הזדמנות סבירה למנות לעצמו סניגור כדי שיהיה נוכח בעת גביית העדות ויחקור את העד, או לא מונה לו סניגור שהיתה חובה למנותו;
- (3) בית המשפט סבור, מטעמים שיירשמו, שהדבר דרוש לברור האמת או לעשיית צדק.
- (ב) ילד שנתן עדות מוקדמת לפי סעיפים 117א או 117ב לא יזומן למתן עדות נוספת אלא באישור חוקר ילדים; על עדותו יחולו הוראות סימן זה, בשינויים המחוייבים, וכן יחולו הוראות סעיפים 2(ב), (ג), 2 ו-10 לחוק הגנת ילדים; לא אישר חוקר הילדים את עדותו של הילד לפי סעיף זה והעדות המוקדמת נגבתה לפני שהוגש האישום, לא ירשיע בית המשפט על סמך עדות זו אלא אם כן יש לה סיוע בראיה אחרת.

122. עדות שנגבתה שלא בפני בעל דין

נתקבלה עדות שנגבתה לפי סימן זה ולא היתה לבעל דין הזדמנות לחקור את העד, יביא בית המשפט עובדה זו בחשבון בשקלו את העדות.

סימן ט': הודיה בכתב

123. הודיה בכתב

עד לתחילת המשפט רשאי הנאשם, בהודעה בכתב לבית המשפט, להודות בעובדות הנטענות בכתב האישום, כולן או מקצתן, וכן לטעון עובדות נוספות; העתק מכתב ההודיה ימצא על ידי בית המשפט לתובע.

124. הודיה בכתב אינה מונעת טענות מקדמיות

הודיה שבכתב אינה מונעת את הנאשם מטעון טענות מקדמיות או מהודות בעובדות או מטעון עובדות נוספות במהלך המשפט.

פרק ה': הליכי המשפט

סימן א': מועד המשפט

125. רציפות המשפט

כל עוד לא הוחל בגביית ראיות, רשאי בית המשפט מזמן לזמן לדחות את מועד תחילת המשפט או המשכו כפי הצורך; הוחל בגביית הראיות, ימשיך ברציפות יום יום עד גמירא, זולת אם ראה, מטעמים שיירשמו, כי אין כל אפשרות לנהוג כך.

סימן ב': נוכחות בעלי הדין

126. נוכחות הנאשם

באין הוראה אחרת בחוק זה לא יידון אדם בפלילים אלא בפניו.

127. נוכחות מורשים של תאגיד

הואשם תאגיד או חבר בני-אדם, לא ינוהל המשפט אלא בפני אדם המורשה כדין לייצג את התאגיד או חבר בני-האדם; אולם מותר לדון תאגיד או חבר בני-אדם שלא בפני מורשה אם נתקיימו התנאים האמורים בסעיף 128; מורשה כאמור דינו לענין סעיפים 99, 140, 161, 189 ו-192 כדין נאשם, והמצאת מסמך לתאגיד או לחבר בני-אדם - היא המצאה למורשה.

128. שפיטה לא בפני הנאשם בתחילת המשפט

נאשם שהוזמן לתחילת המשפט ולא התייצב, מותר לדונו לא בפניו -

(1) אם הוא נאשם בחטא או בעוון והודה בהודיה שבכתב בכל העובדות הנטענות בכתב האישום, ולא טען בה עובדות נוספות שיש בהן לכאורה כדי לשנות את תוצאות המשפט;

(2) אם ביקש שמשפטו יתנהל שלא בפניו והוא מיוצג בו על ידי סניגור, ובית המשפט סבור שלא יהיה בשפיטתו שלא בפניו משום עוות דין לנאשם,

אולם רשאי בית המשפט, בכל שלב של המשפט, לצוות על התייצבות הנאשם.

129. אין לגזור מאסר לא בפני הנאשם

נידון נאשם לא בפניו על פי סעיף 128(1), לא יגזור עליו בית המשפט עונש מאסר אלא אם ניתנה לו תחילה הזדמנות להשמיע את טענותיו לענין העונש בהתאם לסעיף 192; אין באמור בסעיף זה כדי למנוע מבית המשפט להטיל מאסר במקום קנס, ובלבד שבהזמנה למשפט צוין שניתן להטיל מאסר כאמור אם הנאשם לא יתייצב; צו מאסר לביצוע מאסר במקום קנס שניתן שלא בנוכחות הנידון או סניגורו יבוצע בהתאם להוראות סעיף 129א(ג).

129א. דרכי הטלת מאסר במקום קנס

(א) לא הוטל מאסר במקום קנס כאמור בסעיף 71 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בעת מתן גזר הדין, רשאי בית המשפט להטילו בצו מיוחד, על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה או נציגו, שהוגשה לאחר שהקנס לא שולם במועד; הוראות סימן ג' לפרק ו' לחוק העונשין, התשל"ז-1977, לא יחולו על מאסר לפי סעיף זה.

(ב) לא יינתן צו מאסר לביצוע מאסר במקום קנס, או צו מיוחד כאמור בסעיף קטן (א), אלא בנוכחות הנידון או סניגורו או אם בהזמנה למשפט או לדין למתן הצו המיוחד צוין כי ניתן להטיל מאסר במקום קנס על נידון שלא יתייצב.

(ג) צו מאסר כאמור בסעיף קטן (ב) שניתן שלא בנוכחות הנידון או סניגורו, לא יבוצע בטרם הומצאה לנידון התראה בכתב על כך לפחות 14 ימים מראש; בהתראה תצוין מזכירות בית המשפט שאליה ניתן לפנות לבירורים וכן האפשרות לבקש פריסה או דחיה של תשלום הקנס ופטור מתשלום תוספת פיגורים, בהתאם להוראות סעיפים 66 ו-69 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, וסעיפים 5ב ו-5ג לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995, לפי הענין; דרכי ההמצאה הקבועות בסעיף 237(ד) לא יחולו על התראה לפי סעיף קטן זה.

(ד) הוטל על נידון מאסר במקום קנס, בצו מיוחד כאמור בסעיף קטן (א), שלא בנוכחות הנידון או סניגורו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הנידון, לבטל את הצו האמור, אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין; בקשה לפי סעיף קטן זה תוגש בתוך שלושים ימים מהיום שהומצא לנידון הצו המיוחד, ואולם רשאי בית המשפט לדון בבקשה שהוגשה לאחר מועד זה אם הבקשה הוגשה בהסכמת התובע; הוראות סעיף 130(ט) יחולו, בשינויים המחויבים, לענין החלטת בית המשפט לפי סעיף קטן זה.

130. שפיטת נאשם שלא התייצב בהמשך המשפט

(א) נאשם שהוזמן להמשך משפטו ולא התייצב, מותר לדונו שלא בפניו אם ההזמנה למועד המשפט נמסרה לו בהודעה של בית המשפט בשעת דיון, ובית המשפט הזהירו במהלך המשפט שיהיה רשאי לדונו שלא בפניו אם לא התייצב, או אם הזמנה בכתב הומצאה לו, שלא באמצעות סניגורו, וכן לסניגורו, אם יש לו סניגור, וצויינה בה האזהרה האמורה.

(ב) סעיף קטן (א) יחול על נאשם בפשע רק אם הדין במשפטו מתקיים בבית משפט שלום והוא היה מיוצג על ידי סניגור באותה ישיבה.

(ג) הורשע נאשם שלא בפניו לפי סעיף זה, רשאי בית המשפט לגזור את דינו שלא בפניו ובלבד שבית המשפט לא יטיל עליו עונש מאסר; בהזמנה לדין בגזר הדין יפורט דבר הרשעתו שלא בפניו, מועדה ומועד הדין בגזר הדין; אין באמור בסעיף קטן זה כדי למנוע מבית המשפט להטיל מאסר במקום קנס, ובלבד שבהזמנה לדין צוין שניתן להטיל מאסר כאמור אם הנאשם לא יתייצב; צו מאסר לביצוע מאסר במקום קנס שניתן שלא בנוכחות הנידון או סניגורו יבוצע בהתאם להוראות סעיף 129א(ג).

- (ג) על אף האמור בסעיף קטן (ג) לא יגזור בית המשפט את דינו של נאשם בפשע אלא בפניו ולאחר שניתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו לענין העונש, כאמור בסעיף 192.
- (ד) בית המשפט לא ידון נאשם ולא יגזור את דינו שלא בפניו אם שוכנע, כי נבצר מן הנאשם להתייצב מסיבה מוצדקת או אם הוא סבור כי ייגרם לו בכך עיוות דין.
- (ה) התנהל דיון שלא בפני הנאשם ושלא בפני סניגורו, לפי סעיף זה, רשאי בית המשפט, על-פי בקשת הנאשם, אף בשעת הדיון, לבטל את הדיון שנערך בהעדרם, לרבות הכרעת הדין, כל עוד לא ניתן גזר הדין, אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.
- (ו) התנהל דיון לפי סעיף זה שלא בפני הנאשם, אך בנוכחות סניגורו, רשאי בית המשפט, על-פי בקשת הנאשם, לצוות על שמיעתו מחדש של עד אשר העיד בדיון כאמור, וכן רשאי הוא לצוות על ביטול הכרעת הדין כל עוד לא נגזר הדין אם שוכנע כי בשל העדרות הנאשם באותו דיון לא מוצתה חקירת העד, לא ניתן היה לנהל את הגנתו כראוי או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.
- (ז) משהתייצב הנאשם למשפט, יסביר לו בית המשפט את זכותו לפי סעיפים קטנים (ה) ו-(ו); התייצב לאחר הכרעת הדין, יקרא בית המשפט לנאשם את הכרעת הדין לפני שיסביר לו את זכותו.
- (ח) נגזר דינו של הנאשם בחטא או בעוון שלא בפניו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הנידון, לבטל את הדיון לרבות את הכרעת הדין וגזר הדין אם ניתנו בהעדרו, אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין; בקשה לפי סעיף קטן זה תוגש תוך שלושים ימים מהיום שהומצא לנאשם פסק הדין אולם רשאי בית המשפט לדון בבקשה שהוגשה לאחר מועד זה אם הבקשה הוגשה בהסכמת התובע.
- (ט) בית המשפט שנעתר לבקשת נאשם או נידון לפי סעיפים קטנים (ה), (ו) או (ח) רשאי להטיל על הנאשם או על הנידון תשלום ההוצאות בפועל שנגרמו בשל אי התייצבותם.

131. הודעת ההליכים לנידון שלא בפניו

אין בהוראות סעיפים 126 עד 130 כדי לגרוע מסמכותו של בית המשפט להרחיק מאולם בית המשפט נאשם המפריע לדיוני בית המשפט, אולם ההליכים שהתנהלו לא בפניו יובאו לידיעתו בדרך שיקבע בית המשפט.

132. שפיטה שלא בפני הנאשם מטעמי בריאות

(א) בית המשפט מוסמך להורות שהדיון, כולו או מקצתו, יהיה לא בפני נאשם, אם ביקש זאת סניגורו של הנאשם ובית המשפט סבור שהדיון בפני הנאשם עלול להזיק לבריאות גופו או נפשו.

(ב) דיון לצורך החלטה לפי סעיף קטן (א) רשאי בית המשפט לקיימו לא בפני הנאשם ורשאי הוא לקיימו בדלתיים סגורות.

133. העדר תובע

לא התייצב התובע במועד שנקבע למשפט אף על פי שהודע לו המועד, ובית המשפט לא ראה לדחות את המשפט למועד אחר, ינהג בית המשפט כאמור בסעיף 94 כאילו חזר בו התובע מהאישום, אולם רשאי הוא להרשיע את הנאשם בעבירה המתגלית מן העובדות שהודה בהן או שהוכחו, ולגזור את דינו.

סימן ג': פרוטוקול ותרגום

134. ניהול פרוטוקול

- (א) במשפט פלילי ינוהל פרוטוקול שישקף את כל הנאמר והמתרחש בו והנוגע למשפט, לרבות שאלות והערות בית המשפט, אולם בדיון מקדמי רשאי בית המשפט, בהסכמת בעלי הדין, לכלול בפרוטוקול את עיקרי הדברים שבדיון.
- (ב) בית המשפט רשאי להורות שלא יירשמו בפרוטוקול דברי גידוף, נאצה, השמצה או ביזוי, ובלבד ששוכנע כי אין טעם המצדיק את רישומם בפרוטוקול.
- (ג) בעל דין זכאי לקבל, בתום הדין או בסמוך לאחר מכן, עותק של הפרוטוקול.

135. רישום הפרוטוקול

הפרוטוקול יירשם ביד השופט, ביד רושם שקבע בית המשפט, במכשיר הקלטה, באמצעי מיכני אחר או ביד עובד בית המשפט אשר נשיאו או שופט ראשי של בית משפט שלום, לפי הענין, אישרו כקצרן - הכל כפי שיקבע בית המשפט; ורשאי בית המשפט, לבקשת בעל דין, להרשות רישום הפרוטוקול ביד קצרן אחר.

136. צירוף מסמכים לפרוטוקול

כתב האישום, מסמכים שהוגשו ושקיבל אותם בית המשפט וכל תעודה הנוגעת למשפט יצורפו לפרוטוקול ויהיו חלק ממנו.

137. תיקון פרוטוקול

בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין ולאחר שנתן ליתר בעלי הדין הזדמנות להשמיע את דבריהם, לתקן רישום בפרוטוקול כדי להעמידו על דיוקו; בית המשפט ייזקק לבקשת תיקון כאמור גם אם הוגשה לאחר מתן פסק הדין וכל עוד לא עברה התקופה לערעור עליו.

138. רישום תיקון

בקשה לתיקון של פרוטוקול וכל החלטה על בקשה כזאת יירשמו בפרוטוקול וההחלטה תיחתם בידי בית המשפט.

139. הפרוטוקול - ראיה לכאורה

פרוטוקול ישמש ראיה לכאורה למהלך המשפט, אולם בערעור באותו ענין אין לטעון נגד דיוקו של הפרוטוקול ואין להביא ראיות לטעות בו, אלא ברשות בית המשפט שלערעור.

140. מתרגם לנאשם

הוברר לבית המשפט שהנאשם אינו יודע עברית, ימנה לו מתרגם או יתרגם לו בעצמו.

141. ראיה שלא בעברית

ראיה הנמסרת ברשות בית המשפט לא בעברית, או לא בלשון אחרת השגורה בפי בית המשפט ובעלי הדין, תתורגם בידי מתרגם, ועדות שנמסרה כאמור תירשם בפרוטוקול תוך תרגומה לעברית, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת; רישום התרגום בפרוטוקול ישמש ראיה לכאורה לדברים שתורגמו.

142. שכרו של מתרגם

שכרו של מתרגם ישולם מאוצר המדינה, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת.

סימן ד': פתיחת המשפט

143. תחילת המשפט

בתחילת המשפט יקרא בית המשפט את כתב האישום באזני הנאשם, ויסביר לו, אם ראה צורך בכך, את תכנו, אולם רשאי בית המשפט לא לעשות כן לגבי נאשם המיוצג על ידי סניגור, אם הודיע הסניגור לבית המשפט, כי קרא את כתב האישום באזני הנאשם והסביר לו את תכנו, ואם אישר הנאשם את ההודעה; דברי הנאשם וסניגורו יירשמו בפרוטוקול.

143א. דיון מקדמי

(א) בסעיף זה -

"חוק זכויות נפגעי עבירה" - חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001;

"סיום הדיון" - לרבות מתן פסק דין;

"עבירת מין או אלימות חמורה" - כהגדרתה בסעיף 2 לחוק זכויות נפגעי עבירה.

(ב) על אף הוראות סעיף 143, רשאי בית המשפט, בתחילת המשפט ובכפוף להוראות סעיף קטן (ג), לנהל דיון מקדמי בכתב אישום, שמטרתו אחד מאלה:

(1) בירור עמדת הנאשם לענין הודיה או כפירה בעובדות הנטענות בכתב האישום, כולן או מקצתן;

(2) בחינת האפשרות לצמצום המחלוקת העובדתית או המשפטית, כולה או מקצתה;

(3) ייתור הצורך בשמיעת ראיות;

(4) סיום הדיון במסגרת הדיון המקדמי.

(ג) בית המשפט ינהל דיון מקדמי לפי סעיף זה, רק אם התקיימו כל אלה:

(1) הנאשם קיבל הודעה לפי סעיף 95(ב) בדבר האפשרות לניהול דיון מקדמי ובית המשפט נוכח כי הנאשם הבין את מהות הדיון המקדמי והביע את הסכמתו לניהולו;

(2) הנאשם מיוצג בידי סניגור;

(3) התובע הסכים לניהול הדיון המקדמי.

(ד) בדיון מקדמי לפי סעיף זה רשאי בית המשפט, בהסכמת בעלי הדין, לעיין בחומר החקירה וברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת והנוגע לאישום, וכן בחומר וברשימה כאמור שנאספו או שנרשמו בידי ההגנה; אין בהוראה זו כדי לגרוע מכללי חסיונות עדים או כללי ראיות חסיונות.

(ה) לא הסתיים הדיון בכתב האישום במסגרת דיון מקדמי לפי סעיף זה, יעביר בית המשפט את הדיון בכתב האישום לשופט אחר שימשיך לדון בו לפי הוראות סימנים ה' עד ז' לפרק זה.

(ו) פרוטוקול הדיון המקדמי -

(1) לא יועבר לעיון השופט שימשיך לדון בכתב האישום לפי הוראות סעיף קטן (ה);

(2) לא ישמש ראיה בכל הליך משפטי אחר, למעט בערעור על פסק הדין שניתן בדיון המקדמי, אלא בהסכמת בעלי הדין.

(ז) בית המשפט יברר, בדיון מקדמי לפי סעיף זה בכתב אישום בעבירת מין או אלימות חמורה, האם קוימו הוראות חוק זכויות נפגעי עבירה לענין זכותו של נפגע עבירת מין או אלימות חמורה להביע עמדה בענין הסדר טיעון עם הנאשם.

(ח) הוראות סעיף זה לא יחולו על דיון בכל אחת מאלה:

(1) עבירה שהיא בסמכותו של בית המשפט המחוזי בדונו בהרכב;

(2) עבירה מהעבירות המפורטות בסעיף 240(א) רישה.

144. הסכמה בדבר עובדות וראיות

לאחר תחילת המשפט ובכל שלב של הדיון, רשאי בית המשפט - אם הנאשם מיוצג על ידי סניגור - לזמן את הנאשם וסניגורו ואת התובע כדי לברר הסכמתם לשאלות שבעובדה ולקבילות מסמכים ומוצגים, לרבות הגשתם לא באמצעות עדים.

145. הסברת זכויות הנאשם להגנתו

במהלך המשפט יסביר בית המשפט לנאשם, אם ראה צורך בכך, את הזכויות הנתונות לו להגנתו.

146. מועד לטענת פסלות

(א) לאחר תחילת המשפט, ובערעור - בתחילת שמיעת הערעור ולפני כל טענה אחרת, רשאי בעל דין לטעון טענת פסלות נגד שופט פלוני לפי סעיף 77א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (בחוק זה - חוק בתי המשפט); הוחלף שופט כאמור בסעיף 233, רשאי בעל דין לעורר טענת פסלות נגד השופט האחר בתחילת הישיבה הראשונה שלאחר החילופין.

(ב) (בוטל).

(ג) לא היה באפשרותו של בעל דין לטעון טענת פסלות בשלב האמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא לטענה בשלב שלאחר מכן ובלבד שיעשה זאת מיד לאחר שנודעה לו עילת הפסלות.

147. ערעור על החלטה בטענת פסלות

(א) בעל דין שבדעתו לערער על החלטת שופט לפי סעיף 77א לחוק בתי המשפט יודיע על כך לבית המשפט, ומשהודיע יופסק המשפט ולא יימשך עד להחלטה בערעור, זולת אם החליט השופט, ובמותב - אב-בית-הדין, מנימוקים שיירשמו, שיש להמשיך במשפט.

(ב) הערעור יוגש בכתב, בפירוט נימוקיו, תוך חמישה ימים מהיום שבו הודעה לבעלי הדין החלטת השופט.

(ג) הוחלט להמשיך במשפט כאמור בסעיף קטן (א), רשאי נשיא בית המשפט העליון או השופט שדן בערעור, ובמותב - אב-בית-הדין, להורות על הפסקת המשפט עד להחלטה בערעור.

(ד) מי שדן בערעור יתן לבעלי הדין הזדמנות לטעון טענותיהם, ורשאי הוא לבקש מהשופט, אשר על החלטתו הוגש הערעור, להעיר את הערותיו.

148. סייג לטענת פסלות

טענת פסלות לא תישמע ולא תשמם נימוק לערעור, אלא בהתאם להוראות סעיפים 146 ו-147.

149. טענות מקדמיות

לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות, ובהן -

- (1) חוסר סמכות מקומית;
- (2) חוסר סמכות ענינית;
- (3) פגם או פסול בכתב האישום;
- (4) העובדות המתוארות בכתב האישום אינן מהוות עבירה;
- (5) זיכוי קודם או הרשעה קודמת בשל המעשה נושא כתב האישום;
- (6) משפט פלילי אחר תלוי ועומד נגד הנאשם בשל המעשה נושא כתב האישום;
- (7) חסינות;
- (8) התיישנות;
- (9) חנינה;
- (10) הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

150. דיון בטענה מקדמית

נטענה טענה מקדמית, יתן בית המשפט לתובע הזדמנות להשיב עליה, אולם רשאי הוא לדחותה גם אם לא עשה כן; בית המשפט יחליט בטענה לאלתר, זולת אם ראה להשהות את מתן החלטתו לשלב אחר של המשפט; נתקבלה טענה מקדמית, רשאי בית המשפט לתקן את כתב האישום או לבטל את האישום, ובמקרה של חוסר סמכות - להעביר את הענין לבית משפט אחר כאמור בסעיף 79 לחוק בתי המשפט.

151. טענות מקדמיות בשלב אחר של המשפט

לא טען הנאשם טענה מקדמית בשלב זה, אין בכך כדי למנעו מלטעון אותה בשלב אחר של המשפט, אולם לגבי הטענות המפורטות בפסקאות (1) ו-(3) לסעיף 149 אין הוא רשאי לעשות כן אלא ברשות בית המשפט.

152. תשובת הנאשם לאישום

(א) לא בוטל האישום מכוח טענה מקדמית, ישאל בית המשפט את הנאשם מה תשובתו לאישום; הנאשם רשאי שלא להשיב, ואם השיב, רשאי הוא בתשובתו להודות בעובדות הנטענות בכתב האישום, כולן או מקצתן, או לכפור בהן, וכן לטעון עובדות נוספות בין אם הודה כאמור ובין אם לאו; השיב הנאשם באחת הדרכים האמורות, רשאי בית המשפט לשאול אותו שאלות, ובלבד שהשאלות לא יחרגו מהדרוש להבהרת תשובת הנאשם; תגובת הנאשם יכול שתיעשה על ידי סניגורו.

(ב) הימנעות הנאשם להשיב לאישום או לשאלות בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א) עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות של התביעה; בית המשפט יסביר לנאשם את תוצאות הימנעותו.

(ג) בית המשפט יסביר לנאשם שאם ברצונו לטעון טענת "במקום אחר הייתי" - כטענה יחידה או בנוסף לאחרות - עליו לעשות כן מיד, ויסביר לו את תוצאות הימנעותו מעשות כן, כאמור בסעיף קטן (ד), הכל זולת אם ראה בית המשפט שאין מקום לטענה האמורה.

(ד) משלא טען הנאשם מיד "במקום אחר הייתי", או שטען ולא ציין את המקום האחר, לא יהיה רשאי להביא ראיות - בין עדות עצמו ובין ראיות אחרות - כדי להוכיח טענה כאמור אלא ברשות בית המשפט.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מזכותו של הנאשם לפי סעיף 153 לחזור בו מהודיה בנוכחותו במקום ביצוע העבירה, או לשנות מחובת הראיה שעל התביעה.

153. חזרה מהודיה

(א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

(ב) התיר בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודייתו אחרי הכרעת הדין, יבטל בית המשפט את הכרעת הדין במידה שיסודה בהודיית הנאשם ויחדש את הדיון אם הדבר מתחייב מן הנסיבות.

154. דין עובדה שהודו בה

עובדה שנאשם הודה בה יראוה כמוכחת כלפיו זולת אם ראה בית המשפט שלא לקבל את ההודיה כראיה או שהנאשם חזר בו מן ההודיה לפי סעיף 153.

155. פסק דין של נאשם שהודה

(א) נאשמו כמה נאשמים בכתב אישום אחד ומהם הודו בעובדות שיש בהן כדי הרשעתם ומהם שלא הודו בכך, לא יגזור בית המשפט את דינם של הנאשמים שהודו לפני שנסתיים בירור המשפט של הנאשמים שלא הודו; ואולם -

(1) נאשם שהודה כך, והתובע או הסניגור מודיעים שהוא ייקרא להעיד במשפטם של יתר הנאשמים, לא יעיד אלא לאחר שנגזר דינו;

(2) בנסיבות מיוחדות שירשום בית המשפט רשאי הוא לגזור את דינו של הנאשם שהודה לפני סיום משפטם של האחרים.

(ב) לענין סעיף זה, גזירת דין - לרבות מתן צו מבחן ללא הרשעה או צו שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה.

סימן ה': בירור האשמה

156. פרשת התביעה

לא הודה הנאשם בעובדות שיש בהן כדי להרשיעו באישום או באחד האישומים שבכתב האישום, או שהודה ובית המשפט לא קיבל את הודייתו, תביא התביעה לפני בית המשפט את ראיותיה לעובדות שלא נתקבלה עליהן הודיה, ורשאית היא להקדים להן דברי פתיחה.

157. סיום פרשת התביעה

בגמר ראיותיו יודיע התובע שפרשת התביעה הסתיימה.

158. זיכוי בשל העדר הוכחה לכאורה

נסתיימה פרשת התביעה ולא הוכחה האשמה אף לכאורה, יזכה בית המשפט את הנאשם - בין על פי טענת הנאשם ובין מיזמתו - לאחר שנתן לתובע להשמיע את דברו בענין; הוראות סעיפים 182 ו-183 יחולו גם על זיכוי לפי סעיף זה.

159. פרשת ההגנה

לא זוכה הנאשם לפי סעיף 158, רשאי הוא להביא לפני בית המשפט את ראיות ההגנה ורשאי הוא להקדים להן דברי פתיחה.

160. סדר הפתיחה והבאת ראיות של נאשמים אחדים

נאשמו כמה נאשמים בכתב אישום אחד, ישאו תחילה את דברי פתיחתם, לפי הסדר שבו הם רשומים בכתב האישום, ולאחר מכן יביאו ראיותיהם, לפי אותו סדר, והכל אם לא הורה בית המשפט, לבקשת בעל דין, על סדר אחר.

161. דבר הנאשם

(א) הנאשם רשאי לנהוג באחת מאלה:

(1) להעיד כעד ההגנה, ואז יהיה עשוי להיחקר חקירה שכנגד;

(2) להימנע מהעיד.

(ב) בית המשפט יסביר לנאשם כי הוא רשאי לנהוג כאמור בסעיף קטן (א) ואת תוצאות הימנעותו מהעיד כאמור בסעיף 162.

(ג) נאשם שבחר להעיד, יעיד בתחילת ראיותיה של ההגנה;

אולם רשאי בית המשפט, לבקשתו, להתיר לו להעיד בשלב אחר של פרשת ההגנה.

162. שתיקת הנאשם

(א) הימנעות הנאשם מהעיד עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות של התביעה וכן סיוע לראיות התביעה במקום שדרוש להן סיוע, אך לא תשמש סיוע לצורך סעיף 11 לחוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשט"ו-1955 או לצורך סעיף 20(ד) לחוק הליכי חקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות.

(ב) הימנעות הנאשם מהעיד לא תשמש ראיה לחובתו, אם התקבלה חוות דעת מומחה שלפיה הנאשם הוא אדם עם מוגבלות שכלית או אדם עם מוגבלות נפשית כהגדרתם בחוק הליכי חקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות, ובשל מוגבלותו כאמור הוא נמנע מהעיד.

163. סייג לחקירת נאשם

נאשם שבחר להעיד, לא יישאל בחקירה שכנגד שאלות בענין הנוגע להרשעותיו הקודמות, מלבד אם העיד על אופיו הטוב או הביא ראיה אחרת לכך, בין בראיותיו ובין בחקירה שכנגד של עדי התביעה.

164. סיום פרשת ההגנה

בגמר ראיותיו יודיע הנאשם שפרשת ההגנה הסתיימה.

165. ראיות נוספות מטעם התובע

בית המשפט רשאי להרשות לתובע להביא ראיות לסתור טענות העולות מראיות ההגנה ואשר התובע לא יכול היה לצפותן מראש, או להוכיח עובדות שהנאשם חזר בו מהודייתו בהן לאחר סיום פרשת התביעה.

166. סתירת ראיות נוספות

הביא התובע ראיות נוספות, רשאי הנאשם להביא ראיות לסתור אותן.

167. ראיות מטעם בית המשפט

סיימו בעלי הדין הבאת ראיותיהם, רשאי בית המשפט, אם ראה צורך בכך, להורות על הזמנת עד - ואפילו כבר נשמעה עדותו בפני בית המשפט - ועל הבאת ראיות אחרות, אם לבקשת בעלי דין ואם מיזמת בית המשפט.

168. סתירת ראיות מטעם בית-המשפט

הובאו ראיות לפי סעיף 167, רשאים בעלי הדין, ברשות בית המשפט, להביא ראיות לסתור אותן.

169. סיכומים לענין האשמה

בתום הבאת הראיות, או משנתקבלה הודיה בעובדות ולא הובאו ראיות, רשאים התובע ואחריו הנאשם להשמיע את סיכומיהם לענין האשמה.

170. נאשם שאינו מסוגל לעמוד בדין

(א) קבע בית המשפט, לפי סעיף 6(א) לחוק לטיפול בחולי נפש, התשט"ו-1955, או לפי סעיף 19(ב1) לחוק הסעד (טיפול במפגרים), התשכ"ט-1969, שנאשם אינו מסוגל לעמוד בדין, יפסיק את ההליכים נגדו; אולם אם ביקש הסניגור לברר את אשמתו של הנאשם, יברר בית המשפט את האשמה, ורשאי הוא לעשות כן אף מיזמתו מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ב) מצא בית המשפט בתום בירור האשמה, כי לא הוכח שהנאשם ביצע את העבירה, או מצא שהנאשם אינו אשם - שלא מחמת היותו חולה נפש לאו-בר-עונשין - יזכה את הנאשם; לא מצא בית המשפט לזכות את הנאשם, יפסיק את ההליכים נגדו, ורשאי הוא להפסיקם גם לפני תום בירור האשמה.

(ג) החלטת בית המשפט לפי סעיף קטן (ב) ניתנת לערעור.

171. נאשם ששב להיות מסוגל לעמוד בדין

הועמד נאשם לדין לפי סעיף 17(ב) לחוק לטיפול בחולי נפש, התשט"ו-1955, רשאי בית המשפט לקבל עדות שניתנה בבירור לפי סעיף 170 בלי לשמוע אותה שנית, אולם בעל דין רשאי לחקור עד חקירה נגדית או חקירה נוספת והנאשם רשאי לדרוש שעדיו יישמעו שנית; לא ניתן הדבר להיעשות, יביא בית המשפט עובדה זו בחשבון בשקלו את העדות.

סימן ו': סדר חקירת עדים

172. עדים יעידו זה שלא בפני זה

עד שטרם העיד - פרט לנאשם - לא יהא נוכח בגביית עדותו של עד אחר, אולם עד ששמע עדותו של עד אחר, אינו נפסל לעדות בשל כך בלבד.

173. אזהרת עד

בית המשפט יזהיר את העד לפני גביית עדותו, וסעיפים 4 ו-5 לחוק לתיקון דיני הראיות (אזהרת עדים וביטול שבועה), התש"ם-1980, יחולו.

174. חקירת עד בידי בעלי הדין

עד נחקר תחילה בידי בעל הדין שביקש את שמיעת עדותו; אחריו רשאי בעל הדין שכנגד לחקור את העד חקירה שכנגד, ואחריו רשאי בעל הדין שביקש את שמיעת העד לחזור ולחקרו חקירה חוזרת; בית המשפט רשאי להרשות לבעל הדין להציג לעד שאלה נוספת גם בתום חקירתו כאמור.

175. חקירה בידי בית המשפט

סיימו בעלי הדין את חקירתם, רשאי בית המשפט לחקור את העד; ורשאי הוא לשאול עד שאלה גם במהלך חקירתו בידי בעלי הדין להבהרת ענין שנתעורר בה.

176. חקירה נוספת בידי בעלי הדין

חקר בית המשפט עד, רשאים בעלי הדין לחקור את העד חקירה נוספת להבהרת ענין שנתעורר בחקירתו של בית המשפט.

177. עדים במשפט של נאשמים אחדים

נאשמו כמה נאשמים בכתב אישום אחד ולא הורה בית המשפט, לבקשת בעל דין, על סדר אחר, יהא סדר חקירת העדים כזה:

- (1) היה העד עד תביעה - יחקרוהו הנאשמים חקירה שכנגד לפי הסדר שבו הם רשומים בכתב האישום;
- (2) היה העד עד סניגוריה - יחקרוהו חקירה ראשית תחילה הנאשם שביקש שמיעת עדותו ואחר כך יתר הנאשמים לפי הסדר שבו הם רשומים בכתב האישום, ובחקירה חוזרת - בהיפוך הסדר האמור.

178. עד תביעה שלא נקרא להעיד

לא קרא התובע לעד שצויין כעד התביעה בכתב האישום, והנאשם קרא לעד להעיד, רשאי בית המשפט להרשות לנאשם לחקור את העד בחקירה ראשית כאילו היתה חקירה שכנגד ולקבוע סדר חקירתו בידי בעלי הדין האחרים.

179. עד עויין

קבע בית המשפט כי עד שקרא לו בעל דין הוא עד עויין לאותו בעל דין - בין מפני שמסר בבית המשפט עדות הסותרת את עדותו בחקירת המשטרה ובין מטעם אחר - רשאי הוא להרשות לבעל הדין לחקור את העד בחקירה הראשית כאילו היתה חקירה שכנגד ולקבוע סדר חקירתו בידי בעלי הדין האחרים.

180. זכות חקירה שכנגד במקרים מסויימים

היה לבית המשפט יסוד להניח כי עדו של אחד הנאשמים יעיד לרעת נאשם אחר, רשאי הוא להרשות לנאשם האחר, אם לא חקר את העד חקירה ראשית, לחקרו חקירה שכנגד לפני התובע.

181. עדות מטעם בית המשפט

נקרא עד להעיד מיזמת בית המשפט לפי סעיף 167 יתן בית המשפט לבעלי הדין הזדמנות לחקרו חקירה שכנגד בסדר שיקבע.

181א. מועד למתן הכרעת דין

24 בתום בירור האשמה יקבע בית המשפט מועד למתן הכרעת דין; המועד יהיה בתוך 30 ימים מיום שמיעת הסיכומים לענין האשמה או מיום הגשתם; נשיא או סגן נשיא של בית המשפט רשאים להאריך את התקופה מטעמים מיוחדים שיירשמו; על הארכה כאמור ידווח נשיא או סגן נשיא של בית המשפט לנשיא בית המשפט העליון.

סימן ז': פסק הדין

182. הכרעת הדין

בתום בירור האשמה יחליט בית המשפט בהחלטה מנומקת בכתב (להלן - הכרעת הדין) על זיכוי הנאשם או, אם מצא אותו אשם, על הרשעתו; בית המשפט יקרא את הכרעת הדין על נימוקיה בפומבי, יחתום עליה ויסמנה בתאריך הקריאה; בית המשפט רשאי - במקום לקרוא את הכרעת הדין - למסור לנאשם העתק ממנה ולהסביר בפומבי את עיקרי תכנה; זיכה בית המשפט את הנאשם, יודיע דבר הזיכוי בתחילה.

183. נימוקים בזיכוי

על אף האמור בסעיף 182, אם הודיע בית המשפט על זיכוי הנאשם, רשאי הוא -

- (1) לפרש נימוקיו מיד או תוך שלושים ימים מיום ההודעה;
- (2) לקרוא את הנימוקים בפומבי או, בהסכמת בעלי הדין, להמציאם להם בכתב, תוך שלושים ימים לאחר קריאת פסק הדין.

184. הרשעה בעבירה על פי עובדות שלא נטענו בכתב האישום

בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אף אם עובדות אלה לא נטענו בכתב האישום, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; אולם לא יוטל עליו בשל כך עונש חמור מזה שאפשר היה להטיל עליו אילו הוכחו העובדות כפי שנטענו בכתב האישום.

185. הרשעה בעבירה שאינה בתחום הסמכות

לענין סעיף 184 אין נפקא מינה שהעבירה שנתגלתה אינה בתחום סמכותו העניינית של בית המשפט, אולם אם נתגלתה עבירה שהיא פשע בבית משפט שאינו מוסמך לדון בו, יעביר את הענין לבית משפט מחוזי, והלה ידון בו כאילו הובא לפניו מלכתחילה, ורשאי הוא לדון בו מן השלב שאליו הגיע בית המשפט הקודם.

186. הרשעה בעבירות אחרות

בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בשל כל אחת מן העבירות שאשמתו בהן נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אך לא יענישנו יותר מפעם אחת בשל אותו מעשה.

187. ראיות לקביעת העונש

(א) הרשיע בית המשפט את הנאשם, יביא התובע לענין העונש ראיות בדבר הרשעותיו הקודמות של הנאשם, ובדבר החלטות בית המשפט ובית דין לענין ביצוע עבירה על ידו, אף בלא הרשעה, ורשאי הוא גם להביא ראיות אחרות לענין זה.

(ב) הרשיע בית המשפט נאשם בעבירת מין או בעבירת אלימות, רשאי הוא להורות לעובד ציבור, שמינה לענין זה שר הרווחה והשירותים החברתיים, לערוך ולהגיש לו תסקיר על מצבו של הנפגע בעבירה (להלן - הנפגע), ועל הנזק שנגרם לנפגע כתוצאה מן העבירה.

(ב1) הרשיע בית משפט נאשם בעבירת אלימות שגרמה למותו של אדם, רשאי הוא להורות לעובד ציבור, שמינה לענין זה שר הרווחה והשירותים החברתיים, לערוך ולהגיש לו תסקיר; תסקיר כאמור יתייחס למצבו של אחד או יותר מבני משפחתו של מי שהעבירה גרמה למותו ולנזק שנגרם לו כתוצאה מן העבירה, או למצבה של משפחתו כיחידה ולנזק שנגרם לה כתוצאה מן העבירה, הכל לפי שיקול דעתו של עובד הציבור.

(ג) תסקיר לפי סעיף זה ייערך רק אם עורך התסקיר קיבל את הסכמתו של הנפגע לעריכתו.

(ד) הסכמתם של נפגע שהוא קטין שמלאו לו ארבע עשרה שנים ושל פסול דין המסוגל לתת את הסכמתו, אינן טעונות אישור של אפוטרופסם.

(ה) בקטין שטרם מלאו לו ארבע עשרה שנים או בפסול דין שאינו מסוגל לתת את הסכמתו, ההסכמה לעריכת התסקיר תהיה של אפוטרופסם; היה האפוטרופוס הנאשם או בן זוגו של הנאשם, או סירב האפוטרופוס לתת את הסכמתו וסבר בית המשפט שהסירוב נבע מטעמים שאינם מטובת הקטין או פסול הדין, רשאי בית המשפט לאשר את עריכת התסקיר.

(ו) שר העבודה והרווחה ימנה לענין סעיף זה, עובד ציבור המיומן לערוך תסקיר כאמור בסעיף קטן (א); בתקופת המינוי לא יערוך עובד הציבור תסקיר לפי סעיפים 37 ו-38 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

(ז) בסעיף זה -

"עבירת אלימות" - עבירה לפי סעיפים 201, 202, 203, 203ב, 214(ב1), 305, 327, 329, 333, 335, 336 סיפה, 367, 368ב, 368ג, 369, 370, 371, 372, 374, 374א, 375א, 376, 376ב, 377א, 382(א), 402, 403, 404, 427, לחוק העונשין, התשל"ז-1977; (בסעיף זה - חוק העונשין);

"עבירת אלימות שגרמה למותו של אדם" - עבירה לפי סעיפים 298, 300 ו-302 לחוק העונשין;

"עבירת מין" - עבירה לפי סימן ה' לפרק י' לחוק העונשין, למעט עבירה לפי סעיף 352;

"עובד ציבור" - עובד מדינה או עובד רשות מקומית.

188. דרכי הוכחה

(א) מותר לקבל כראיה לענין סעיף 187, בנוסף לכל דרך אחרת של הוכחה כדיון, העתק מהמרשם הפלילי המתנהל בידי המשטרה על החלטות של בית משפט או בית דין הדן בפלילים הנוגעות לנאשם, למעט זיכוי -

(1) כשהדין מתנהל בפני הנאשם - אם העתק המרשם הפלילי הוגש לבית המשפט והנאשם לא הכחיש את תכנו;

(2) כשהדין מתנהל שלא בפני הנאשם - אם נתקיימו שני אלה:

(א) לנאשם או לסניגורו ניתנה הזדמנות סבירה לפני מועד הדין לעיין במרשם הפלילי ולהעתיקו;

(ב) בהזמנה למשפט צוין כי אם לא יתייצב הנאשם למשפטו, ניתן יהיה לנהוג כאמור בסעיף זה, וכן צוין בהזמנה כי הנאשם וסניגורו זכאים לעיין במרשם הפלילי ולהעתיקו וצוינו המקום והמועדים לעיין;

על העיון במרשם הפלילי לפי סעיף זה לא יחולו הוראות סימן ב' לתקנות המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"ו-1986.

(ב) בעבירות מהמנויות בתוספת הראשונה, מותר לקבל כראיה, בתנאים האמורים בסעיף קטן (א), גם העתק מרשימה המתנהלת במשרדו של השר הממונה על ביצוע החוק הקובע את העבירה.

(ג) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי בתקנות לקבוע שינויים בתוספת הראשונה.

189. דברי הנאשם וראיותיו

סיים התובע הבאת ראיותיו לענין העונש, או שלא הביא ראיות כאלה, רשאי הנאשם לנהוג, לענין העונש, כאמור בסעיף 161 או למסור הודעה בלי להיחקר, וכן רשאי הוא להביא ראיות להקלת העונש.

190. ראיות נוספות לקביעת העונש

לפני מתן גזר הדין רשאי בית המשפט, לאחר שנתן לנאשם הזדמנות להשמיע טענותיו בענין, לצוות על בדיקת הנאשם בידי רופא או מומחה אחר; ורשאי בית המשפט לצוות על חקירות אחרות הנראות לו מועילות לקביעת העונש.

191. גילוי תסקיר ותוצאות בדיקות וחקירות

העתק התסקיר של קצין מבחן שנתקבל לפי סעיפים 37 ו-38 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ושל תוצאות הבדיקות והחקירות האחרות יימסרו לתובע ולסניגורו של הנאשם, אם יש לו סניגור, ובית המשפט ישמע כל טענה לכתוב בהם; אולם רשאי בית המשפט לצוות שהעתק כאמור יימסר גם לנאשם, ורשאי בית המשפט, על פי הצעה מנומקת של קצין המבחן או על פי יזמתו הוא, לצוות מטעמים מיוחדים שאין לגלות את תכנם, כולו או מקצתו, לבעלי הדין.

191א. גילוי תסקיר לפי סעיף 187

(א) העתק של תסקיר לפי סעיף 187(ב) יימסר לבעלי הדין, ובית המשפט ישמע כל טענה באשר לכתוב בו. בית המשפט רשאי להחליט, מטעמים שבטובת הנפגע, שלא למסור לנאשם את התסקיר או חלק ממנו, ובלבד שהנאשם קיבל תמצית מן המידע העובדתי הכלול בתסקיר, אם לדעת בית המשפט המידע חיוני לניהול ההגנה.

(ב) בית המשפט רשאי לבקש, ממי שערך את התסקיר, הסבר או השלמה לאמור בו; נוכח בית המשפט שיש מחלוקת על עובדות שבתסקיר, רשאי הוא להרשות לבעלי הדין להציג שאלות למי שערך את התסקיר, לשם הבהרת העובדה שבמחלוקת.

(ג) נפגע, שלגביו הוכן תסקיר לפי סעיף 187(ב), לא ייקרא להעיד בקשר אליו.

(ד) המגלה מידע מתסקיר שנערך לפי סעיף 187(ב), או המגלה מידע שהגיע אליו עקב עריכת תסקיר כאמור שלא לצורך ההליך המשפטי שבקשר אליו הוא נמסר, או בניגוד להחלטת בית המשפט לפי סעיף קטן (א), דינו - מאסר ששה חודשים.

192. סיכומים לענין העונש

נסתיימו ההליכים האמורים בסעיפים 187 עד 191, רשאים התובע ואחריו הסניגור והנאשם להשמיע את טענותיהם לענין העונש.

192א. ביטול הרשעה

הרשיע בית המשפט את הנאשם, ולפני מתן גזר הדין ראה שיש מקום לתת לגביו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, רשאי הוא לבטל את ההרשעה ולצוות כאמור.

193. גזר הדין

בתום הטענות לענין העונש יגזור בית המשפט את דינו של הנאשם; בית המשפט יקרא את גזר הדין בפומבי, יחתום עליו ויסמנו בתאריך קריאתו.

194. שמירת דינים

אין בהוראות סימן זה כדי למעט מהוראות כל דין המתיר שלא להרשיע נאשם אף אם הוכחה אשמתו, או שלא להטיל עליו עונש אף אם הורשע.

195. פסק הדין

הכרעת הדין וגזר הדין מהווים יחד את פסק הדין.

196. הסברה על זכות ערעור

בתום קריאת גזר הדין יסביר בית המשפט לנאשם את זכותו לערער על פסק הדין ויודיע לו על המועד להגשת הערעור.

פרק ו': ערעור

197. פירושים

בפרק זה, לגבי ערעור נוסף, "הערכאה הקודמת" - לרבות הערכאה שעליה היה הערעור הראשון.

198. הגשת ערעור

ערעור, בין של הנאשם ובין של התובע, יהיה בהגשת הודעת ערעור מנומקת לבית המשפט שלפניו מערערים (בפרק זה - בית המשפט), אם במישרין ואם באמצעות בית המשפט שעל פסק דינו מוגש הערעור.

199. תקופת ערעור

התקופה להגשת הערעור היא ארבעים וחמישה ימים מיום מתן פסק הדין, ואם ניתנה הכרעת הדין ללא נימוקים - מיום מתן הנימוקים; היתה דרושה רשות לערער, תוגש בקשת הרשות תוך אותה תקופה, והודעת הערעור תוגש תוך שלושים ימים מיום מתן הרשות.

200. תקופת ערעור כשפסק הדין ניתן שלא בפני הנאשם

ניתנו פסק הדין, נימוקיו או הרשות לערעור לא בפני הנאשם, יתחילו התקופות האמורות בסעיף 199 לגבי הנאשם, מיום שהומצאו לו.

201. הארכת מועדים

בית המשפט רשאי, לבקשת מערער, להרשות הגשת ערעור או בקשה לרשות ערעור לאחר שעברו התקופות האמורות בסעיפים 199 ו-200.

202. ערעור אוטומטי

פסק דין המטיל עונש מוות יהא נדון בערעור אף אם הנאשם לא ערער עליו.

203. נימוקי ערעור

הודעת ערעור תפרט את נימוקיו, ואולם, לא ניתנו בהודעה נימוקים או לא פורטו במידה מספקת, רשאי רשם בית המשפט להורות למערער להגיש נימוקים, או נימוקים מפורטים יותר, במועד שיקבע; לא מילא המערער אחר הוראת הרשם, רשאי בית המשפט, בתחילת הדיון בערעור, לדחות את הערעור מטעם זה בלבד.

204. תיקון הודעת ערעור ונימוקיו

המערער רשאי בכל שלב של הערעור, ברשות בית המשפט, לתקן את הודעת הערעור או את נימוקיו.

205. דיון לפי בקשת רשות

בית המשפט רשאי לדון בבקשת רשות לערער כאילו היתה הודעת ערעור.

206. חזרה מערעור

מערער רשאי לחזור בו מערעורו, אולם משנסתיימו טענות בעלי הדין לא יחזור בו אלא ברשות בית המשפט.

207. איחוד ערעורים

ערעורים על פסק דין שהגישו יותר מבעל דין אחד, יאוחדו ויידונו כאחד, אולם רשאי בית המשפט לדון בהם בנפרד.

208. דיון בפני בעלי הדין

הדיון בערעור יהיה בפני בעלי הדין; אולם אם הזמן בעל דין ולא התייצב, רשאי בית המשפט לדון בערעור לא בפניו או, אם המערער הוא שלא התייצב - לדחות את הערעור מטעם זה בלבד.

208א. ביטול דחיית הערעור

(א) נדחה ערעורו של נאשם בשל אי-התייצבותו יבטל בית המשפט את ההחלטה על דחיית הערעור וישמע את הערעור אם נוכח, על פי בקשת המערער, כי היתה סיבה מוצדקת לאי התייצבות המערער או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.

(ב) בקשה לפי סעיף זה תוגש תוך חמישה עשר ימים מיום שהחלטת הדחיה הודעה למערער או תוך מועד מאוחר יותר שהסכים לו בית המשפט.

209. טענת פסלות שופט בערעור

בתחילת שמיעת הערעור ולפני כל טענה אחרת רשאי בעל דין לבקש ששופט פלוני יפסול עצמו מלישב בדין; הוראות סעיפים 146 עד 148 יחולו, בשינויים המחוייבים, על טענת פסלות לפי סעיף זה.

210. סדר הטענות בערעור

(א) בערעור יטען תחילה המערער ואחריו המשיב, ואחריו רשאי המערער לטעון בתשובה לטענות המשיב.

(ב) באיחוד ערעורים של נאשם ושל תובע יטען תחילה הנאשם, זולת אם הורה בית המשפט על דרך אחרת; באיחוד ערעוריהם של נאשמים אחדים יקבע בית המשפט את סדר הטענות ביניהם.

(ג) יכול בית המשפט להרשות לכל אחד מבעלי הדין להוסיף לטעון או להשיב על טענות בעל דין אחר.

(ד) נתבקש בית המשפט להחליט בענין ענשו של נאשם, רשאים לעולם סניגורו ואחריו הנאשם לטעון אחרונה לפני סיום הדין.

211. גביית ראיות

בית המשפט רשאי, אם היה סבור כי הדבר דרוש לעשיית צדק, לגבות ראיות או להורות לערכאה הקודמת לגבות ראיות שזורה.

212. שינוי במסקנות

בית המשפט רשאי להסיק מחומר הראיות שהיה לפני הערכאה הקודמת או לפניו מסקנות שונות משהסיקה הערכאה הקודמת או לקבוע כי אין בו יסוד למסקנותיה.

213. סמכות בית המשפט שלערעור

בית המשפט רשאי, בפסק דינו, לעשות אחת מאלה:

(1) לקבל את הערעור, כולו או מקצתו, ולשנות את פסק הדין של הערכאה הקודמת או לבטלו וליתן אחר במקומו, או להחזיר את המשפט עם הוראות לערכאה הקודמת;

(2) לדחות את הערעור;

(3) ליתן בקשר לפסק הדין כל החלטה אחרת שהערכאה הקודמת היתה מוסמכת לתתה.

214. ראיות במשפט שהוחזר

הוחזר המשפט לערכאה הקודמת, רשאית היא, בכפוף להוראות בית המשפט שלערעור, להיזקק לראיות שגבתה מלכתחילה בלי לגבותן שנית.

215. דחיית ערעור על אף טענה שנתקבלה

בית המשפט רשאי לדחות ערעור אף אם קיבל טענה שנטענה, אם היה סבור כי לא נגרם עיוות דין.

216. הרשעה בעבירה שונה

בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו, אף אם היא שונה מזו שהורשע בה בערכאה הקודמת, ואף אם אותן עובדות לא נטענו בערכאה הקודמת, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; אולם לא יוטל עליו עונש חמור מזה שאפשר היה להטיל עליו אילו הוכחו העובדות כפי שנטענו בכתב האישום.

217. תנאי להגדלת העונש

בית המשפט לא יגדיל עונש שהוטל על נאשם, אלא אם הוגש ערעור על קולת העונש.

218. קריאת פסק דין בערעור

בית המשפט יקרא את פסק הדין על נימוקיו בפומבי, יחתום עליו ויסמן תאריך קריאתו; בית המשפט רשאי, במקום לקרוא את פסק הדין, למסור לנאשם העתק ממנו ולהסביר בפומבי את עיקרי תכנו; זיכה בית המשפט את הנאשם או דחה ערעור על זיכויו, יודיע על כך בתחילת פסק דינו, ורשאי הוא -

- (1) לפרש נימוקיו מיד או תוך שלושים ימים מיום קריאתו;
- (2) לקרוא את הנימוקים בפומבי או, בהסכמת בעלי הדין, להמציאם להם בכתב, תוך שלושים ימים לאחר קריאת פסק הדין.

219. הסברת זכות הערעור

בתום קריאת פסק דין בערעור שיש עליו ערעור נוסף, יסביר בית המשפט לנאשם את זכותו לערעור הנוסף ויודיע לו על המועדים הקבועים לכך.

220. מתן הוראות אחרות

נוסף על האמור בפרק זה רשאי בית המשפט לתת כל הוראה שהערכאה הקודמת מוסמכת לתתה על פי כל דין, בתיאומים לפי הענין.

פרק ז': סדרי דין מיוחדים בעבירות קנס

221. קביעת עבירות קנס

(א) שר המשפטים רשאי לקבוע שעבירה על הוראה פלונית, שאיננה פשע, היא עבירת קנס, דרך כלל או בתנאים או בסייגים שקבע;

היתה העבירה קבועה בחוק, או על פי חוק, ששר אחר ממונה על ביצועו, תהיה קביעת שר המשפטים טעונה הסכמת אותו שר (להלן - השר הממונה).

(ב) קבע שר המשפטים שעבירה פלונית היא עבירת קנס, יקבע את שיעור הקנס, ורשאי הוא לקבוע שיעורים שונים לעבירה חוזרת או נוספת או לעבירה נמשכת שעבר אותו אדם או בהתחשב בניסיונות ביצוע העבירה, ובלבד ששיעור קנס לא יעלה על השיעור שנקבע לו בחיקוק הקובע את העבירה או על 28 730 שקלים חדשים לגבי עבירה ראשונה ועל 1,400 28 שקלים חדשים לגבי עבירה חוזרת או נוספת, לפי הסכום הנמוך יותר.

(ב1) אין בקביעת עבירה כעבירת קנס או בקביעת גובה הקנס על עבירה כאמור, כדי לשנות את סיווג העבירה כאמור בסעיף 24 לחוק העונשין.

(ג) הוסמך שר בחוק אחר לקבוע עבירה כעבירת קנס, טעונה קביעתו הסכמת שר המשפטים והסמכויות הנתונות לשר המשפטים לקבוע תנאים וסייגים כאמור בסעיף קטן (א), ושיעורי קנס שונים כאמור בסעיף קטן (ב), יהיו נתונות לאותו שר.

(ד) קביעת עבירה כעבירת קנס וכן קביעת תנאים וסייגים לפי סעיפים קטנים (א) עד (ג) טעונה אישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

222. ברירת קנס

היה לשוטר או למי ששר הפנים או השר הממונה הסמיכו לכך, או לעובד רשות מקומית שראש הרשות המקומית הסמיכו לכך - לפי הענין - יסוד להניח כי אדם פלוני עבר עבירת קנס, רשאי הוא למסור לו הזמנה בנוסח שנקבע; בהזמנה יואשם המוזמן באותה עבירה ותינתן לו הברירה לשלם קנס בשיעור שנקבע במקום להישפט על העבירה האמורה.

222א. עבירת קנס נמשכת

נקבע לעבירה קנס לפי סעיפים 222 או 228 בשל עבירה נמשכת, לא יוטל הקנס, אלא אם כן צורפה להזמנה למשפט לפי סעיף 222 או להודעת תשלום קנס לפי סעיף 228, התראה ולפיה אם לא תתוקן ההפרה עד המועד שנקבע בה, יוטל על הנקנס קנס בשל עבירה נמשכת; בהתראה יצוין גובה הקנס הצפוי בשל העבירה הנמשכת; לא יוטל קנס בשל עבירת קנס נמשכת, אלא בשל תקופה המאוחרת למועד הקבוע בהתראה.

223. תשלום הקנס

(א) מי שנמסרה לו הזמנה כאמור בסעיף 222 רשאי תוך חמישה עשר ימים מיום המסירה לשלם לחשבון הסילוקים הנקוב בה את הקנס הנקוב בה.

(ב) שילם אדם את הקנס כאמור בסעיף קטן (א), רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את ענשו.

224. אי-תשלום הקנס

לא שילם אדם את הקנס כאמור בסעיף 223, רואים את ההזמנה שנמסרה לו כאילו היתה הזמנה למשפט שהוצאה ונמסרה על פי סימן ו' לפרק ד'; הורשע בבית המשפט על העבירה ונגזר דינו לקנס, לא יפחת הקנס מהסכום הנקוב בהזמנה אלא אם ראה בית המשפט נסיבות מיוחדות המצדיקות הפחתתו.

225. כתב אישום בעבירות קנס

(א) קביעת עבירה כעבירת קנס אין בה כדי לגרוע מסמכותו של תובע להגיש בשל עבירה כזאת כתב אישום, אם הוא סבור שנסייבות העבירה מחייבות בירור המשפט, ובלבד שטרם נמסרה הזמנה לפי סעיף 222.

(ב) בעבירות לפי פקודת העיריות, לפי פקודת המועצות המקומיות, או לפי אחד החיקוקים המפורטים בתוספת השלישית לחוק בתי המשפט, רשאים להורות על הגשת כתב אישום גם ראש הרשות המקומית שמועצת הרשות הסמיכה אותו לכך או עובד אחר של הרשות המקומית שמועצת הרשות הסמיכה אותו לכך, דרך כלל או לעבירות מסויימות.

225. מועדי המצאה בעבירות קנס

(א) עברה שנה מיום ביצוע עבירת קנס, לא יוגש עליה כתב אישום ולא יומצאו בענינה הזמנה לפי סעיף 222 או הודעת תשלום קנס לפי סעיף 228(ב); ואולם, בעבירת קנס שהיא עבירת תעבורה כמשמעותה בפקודת התעבורה, ובעל הרכב הוכיח כי לא חלה עליו אחריות לעבירה לפי סעיף 27 לפקודה האמורה, ניתן להגיש כתב אישום או להמציא הזמנה למשפט או הודעת תשלום קנס, למי שנהג ברכב אם לא עברו שנתיים מיום ביצוע העבירה.

(1א) היתה העבירה עבירת תעבורה כמשמעותה בפקודת התעבורה, שהחשד לביצועה מבוסס על צילום רכב כאמור בסעיף 27 לפקודה האמורה, לא יוגש עליה כתב אישום ולא יומצאו לבעל הרכב בענינה הזמנה או הודעת תשלום קנס, אם כתב האישום, ההזמנה או הודעת תשלום הקנס טרם נשלחו ועברה תקופה כמפורט להלן:

(1) ארבעה חודשים ממועד ביצוע העבירה, למעט רכב כאמור בפסקה (2);

(2) שישה חודשים ממועד ביצוע העבירה, אם היה הרכב רכב חדש או רכב מסוג שקבע שר התחבורה, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

(2א) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2) שבסעיף קטן (א1), הוכיח בעל הרכב כי לא חלה עליו אחריות פלילית לעבירה לפי סעיף 27 לפקודת התעבורה, ניתן להגיש כתב אישום או להמציא הזמנה או הודעת תשלום קנס אם לא עברה שנה מיום ביצוע העבירה או אם לא חלפו שלושה חודשים מהמועד שבו הוכיח בעל הרכב כי לא חלה עליו אחריות כאמור, לפי המאוחר, ובלבד שלא עברו שנתיים מיום ביצוע העבירה.

(3א) בסעיף זה -

"רכב חדש" - רכב שרישיון הרכב ניתן עליו לראשונה בידי מי שרשות הרישוי, כהגדרתה בפקודת התעבורה, הסמיכה אותו לכך, ולא חלפו 30 ימים ממועד ביצוע עסקה המחייבת לרשום את הרכב ואת פרטי בעליו ברשות הרישוי;

"בעל רכב" - לרבות מחזיק כמשמעותו בסעיף 27 לפקודת התעבורה.

(ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי למנוע הגשת כתב אישום נגד מי שביקש להישפט לפי סעיף 229, אף אם עברו המועדים הקבועים בסעיף קטן (א).

226. אי תחולת חוק הנוער

בהליכים לפי פרק זה לא יחול חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, למעט פרק ה' שבו.

227. תחולה

הסמכות לפי סעיף 221(א) לא תחול לגבי עבירות שחוק אחר מסמיך לקבען כעבירות קנס, אולם שאר הוראות פרק ז' יחולו על עבירות כאלה.

228. ברירת משפט

(א) עבירת קנס שהיא עבירת תעבורה כמשמעותה בפקודת התעבורה וכן עבירת קנס אחרת שקבע שר המשפטים בצו באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, הן עבירות של ברירת משפט ויחולו עליהן הוראות סעיף זה וסעיפים 229 ו-230.

(ב) היה לשוטר או למי שהוסמך כאמור בסעיף 222, יסוד להניח כי אדם פלוני עבר עבירה של ברירת משפט, רשאי הוא למסור לו הודעת תשלום קנס; ההודעה תהיה בטופס שנקבע ויפורטו בה העבירה ושיעור הקנס שנקבע לה.

(ג) היה למי שרשאי למסור הודעת תשלום קנס כאמור בסעיף קטן (ב) יסוד להניח שהעבירה נעברה בניסיונות שתובע הודיע כי הן מחייבות בירור המשפט, לא ימסור הודעת תשלום קנס, אלא הזמנה למשפט.

היתה העבירה עבירת תעבורה והיה למי שהוסמך למסור הודעת תשלום קנס יסוד להניח שהעבירה נעברה בניסיונות מחמירות כאמור בסעיף 29 לפקודת התעבורה, לא ימסור הודעת תשלום קנס אלא הזמנה למשפט.

(ד) קביעת עבירת קנס כעבירה של ברירת משפט, אין בה כדי לגרוע מסמכותו של תובע להגיש בשל אותה עבירה כתב אישום, אם הוא סבור שניסיונות העבירה מחייבות את בירור המשפט, ובלבד שטרם נמסרה הודעת תשלום קנס לפי סעיף קטן (ב).

229. תשלום הקנס

(א) מי שנמסרה לו הודעת תשלום קנס, ישלם, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, את הקנס הנקוב בהודעה, לחשבון שצויין בה, זולת אם פעל באחת מדרכים אלה:

(1) הגיש לתובע, תוך שלושים ימים מיום ההמצאה, בקשה לביטול כאמור בסעיף קטן (ג) ולעניין בקשה לביטול כאמור לגבי עבירת תעבורה מהטעם שהעבירה בוצעה שלא בידי מי שקיבל את ההודעה, ובעל הרכב מבקש להוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו, בעת ביצוע העבירה, או למי מסר את החזקה ברכב, כאמור בסעיף 27ב לפקודת התעבורה - אם הגיש לתובע את הבקשה לביטול בתוך תשעים ימים מיום ההמצאה; החלטת התובע בבקשה לפי פסקה זו סופית, ואולם רשאי הנקנס להודיע על רצונו להישפט;

(2) הודיע, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, בדרך שנקבעה בתקנות, שיש ברצונו להישפט על העבירה. מי שהגיש בקשה לביטול כאמור בפסקה (1) לא יהיה רשאי להודיע על רצונו להישפט כאמור בפסקה (2), אלא תוך שלושים ימים מיום המצאת ההודעה על החלטת התובע בענין הביטול.

(ב) לא שילם אדם את הקנס במועד ולא הודיע שיש ברצונו להישפט על העבירה, תיווסף על הקנס תוספת פיגור בשיעור האמור בסעיף 67 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; גביית הקנס תיעשה כאמור בסעיפים 68 ו-70 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, וסעיף 69 לאותו חוק לא יחול.

(ג) תובע רשאי לבטל הודעת תשלום קנס אם נוכח כי לא נעברה עבירה או כי היא נעברה שלא בידי מי שקיבל את ההודעה, או אם היה סבור שבניסיונות המקרה אין ענין לציבור בהמשך ההליכים; התובע יערוך רישום של הודעת תשלום קנס שביטל וינמק את החלטתו; לענין סעיף קטן זה, "תובע" - כמשמעותו בסעיף 12, אם הוסמך במיוחד לענין זה בידי היועץ המשפטי לממשלה.

(ד) החליט התובע שלא לבטל את הודעת תשלום הקנס, ימציא למבקש הודעה על כך ואולם הוראות סעיף קטן (ב) יחולו כאילו לא הוגשה הבקשה לביטול לתובע.

(ה) תובע רשאי לדון בבקשה שהוגשה לאחר המועדים האמורים בסעיף קטן (א), אם שוכנע שהבקשה לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש ושנמנעו ממנו להגישה במועד והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה.

(ו) מי שלא הודיע כאמור בסעיף קטן (א) שברצונו להישפט ולא שילם במועד את הקנס, רשאי תובע לפטור אותו, על פי בקשתו, מתשלום תוספת הפיגור כאמור בסעיף קטן (ב), כולה או מקצתה, אם נוכח התובע שהעילה לאי-התשלום במועד היא אחת מאלה:

(1) (נמחקה);

(2) נבצר מהמבקש לשלם את הקנס במועד בשל סיבה שאינה תלויה בו;

(3) הסיבה לחיוב בתוספת הפיגור יסודה בתקלה של רשויות המדינה.

(ז) בקשה לפי סעיף קטן (ו), תהיה בכתב, ותהיה נתמכת בתצהיר המאמת את העובדות המפורטות בה. התובע רשאי להחליט בבקשה על יסוד התצהיר בלבד או במעמד המבקש בלבד והחלטתו אינה ניתנת לערעור.

(ח) שילם אדם את הקנס רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו. אולם הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על אדם ששילם את הקנס ותובע ביטל את הודעת תשלום הקנס לפי סעיף קטן (ג) או על אדם שבית המשפט החליט לקיים את משפטו אף על פי שהודיע באיחור על רצונו להישפט כאמור בסעיף 230.

(1ח) בוטלה הודעת תשלום קנס לאחר שהקנס שולם, יוחזר סכום הקנס ששולם.

(2ח) לא שילם אדם את הקנס, חלפו המועדים להגשת בקשה לביטול הודעת תשלום קנס או להודעה על בקשה להישפט לפי סעיף קטן (א), ולא הוגשו בקשות כאמור או הוגשה בזמן בקשה לביטול הודעת תשלום קנס ונדחתה, יראו אותו, בתום המועדים הקבועים בסעיף קטן (א) להגשת בקשות אלה, כאילו הורשע בבית המשפט ונגזר עליו הקנס הנקוב בהודעת תשלום הקנס ואולם הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על אדם שבקשתו לביטול הודעת תשלום קנס הוגשה שלא במועד אך התובע דן בה מכוח סמכותו לפי סעיף קטן (ה) וביטל את הודעת תשלום הקנס, או על אדם שבית המשפט החליט לקיים את משפטו אף על פי שהודיע באיחור על רצונו להישפט כאמור בסעיף 230.

(ט) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להתקין תקנות לביצוע סעיף זה.

229א. ייעוד קנסות לרשות מקומית

קנס בשל עבירת קנס, שהטיל מפקח שהוא עובד רשות מקומית או שהוטל בבית משפט לעניינים מקומיים או בבית משפט אחר עקב הפעלת סמכותו של עובד הרשות המקומית, ישולם לקופת הרשות המקומית.

230. הזמנה למשפט

הודיע אדם לפי סעיף 229(א) שברצונו להישפט על העבירה, תישלח לו הזמנה למשפט תוך שנה מיום שנתקבלה הודעתו; בית המשפט רשאי לקיים את המשפט גם אם אותו אדם ביקש להישפט באיחור, ובלבד שהתקיימו התנאים האמורים בסעיף 229(ה), בשינויים המחויבים, או מנימוקים מיוחדים אחרים שיפרט בהחלטתו. הורשע האדם בבית המשפט על העבירה ונגזר דינו לקנס, לא יפחת הקנס מהסכום הנקוב בהודעת תשלום הקנס, אלא אם כן ראה בית המשפט נסיבות מיוחדות המצדיקות הפחתתו.

פרק ח': הוראות שונות

231. עיכוב הליכים

(א) בכל עת שלאחר הגשת כתב אישום ולפני הכרעת הדין, רשאי היועץ המשפטי לממשלה, בהודעה מנומקת בכתב לבית המשפט, לעכב את הליכי המשפט; הוגשה הודעה כאמור יפסיק בית המשפט את ההליכים באותו משפט.

(ב) היועץ המשפטי לממשלה רשאי לאצול את סמכותו לעכב הליכי המשפט כאמור בסעיף קטן (א), דרך כלל, לסוגי ענינים או לענין מסוים, כמפורט להלן:

(1) למשנה ליועץ המשפטי לממשלה;

- (2) לכל אחד מבעלי התפקידים המנויים להלן, למעט באישום שהוגש בידי תובע כאמור בסעיף 12(א)(1):
- (א) פרקליט המדינה או משנה לפרקליט המדינה;
- (ב) פרקליט שמונה כמנהל התחום לעיכובי הליכים בפרקליטות המדינה - באישום בעבירת עוון או חטא;
- (ג) פרקליט שמונה כמנהל היחידה האחראית על אכיפת דיני התכנון, הבניה והמקרקעין בפרקליטות המדינה או פרקליט בדרגת ממונה לפחות - באישום בעבירה בתחום דיני התכנון, הבניה והמקרקעין;
- (ד) מנהל המחלקה הפיסקלית בפרקליטות המדינה - באישום בעבירת מס, לרבות אישום בעבירה הנלווית לעבירת מס; לענין זה -
- "עבירת מס"** - עבירה לפי פקודת המכס; פקודת מס הכנסה; חוק מס קניה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952; חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961; חוק מיסוי מקרקעין (שבח, מכירה ורכישה), התשכ"ג-1963; חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975; חוק היטלי סחר, התשנ"א-1991;
- "עבירה נלווית"** - עבירה מסוג חטא או עוון, שנעברה במהלך ביצוע עבירת המס או בקשר אליה.

232. חידוש הליכים

עוכבו הליכים לפי סעיף 231 רשאי היועץ המשפטי לממשלה, בהודעה בכתב לבית המשפט, לחדשם כל עוד לא עברו מיום עיכובם, בפשע - חמש שנים, ובעוון - שנה; הוגשה הודעה כאמור, יחדש בית המשפט את ההליכים, ורשאי הוא להמשיך בהם מן השלב שאליו הגיע לפני ההפסקה; עוכבו ההליכים בשניה לא יחודשו עוד.

233. המשך משפט בפני שופט אחר

כל עוד לא הוחל בגביית ראיות רשאי שופט אחר להמשיך במשפט מן השלב שאליו הגיע קודמו; הוחל בגביית ראיות ונבצר משופט מסיבה כלשהי לסיים את המשפט, רשאי שופט אחר להמשיך במשפט מן השלב שאליו הגיע קודמו, ורשאי הוא, לאחר שנתן הזדמנות לבעלי הדין להשמיע טענותיהם לענין, לנהוג בראיות שגבה קודמו כאילו גבה אותן בעצמו או לחזור ולגבותן, כולן או מקצתן.

234. שינוי בהרכב חבר השופטים

הוראות סעיף 233 יחולו, בשינויים המחוייבים, גם כשהורכב בית המשפט משלושה שופטים או יותר.

235. סמכות שופט ואב בית דין

מקום שבית המשפט דן בשלושה שופטים או יותר, כל סמכות הנתונה לפי חוק זה לבית המשפט - לרבות סמכות לעשות פעולה שבית המשפט נדרש לעשותה - תהיה, כל עוד לא הורכב בית המשפט, בידי כל שופט של אותו בית משפט, ומשהורכב, בשעה שבית המשפט אינו יושב בדיון, בידי אב בית הדין או בידי שופט מבין שופטי ההרכב שאב בית הדין קבע לכך, פעולה לפי סעיפים 15, 83, 105(א), 135, 140, 143, 145, 196 ו-219 תיעשה בידי אב בית הדין או בידי שופט מבין שופטי ההרכב שאב בית הדין קבע לכך גם כשבית המשפט יושב בדיון.

236. מות הנאשם

נפטר אדם ייפסק כל הליך פלילי נגדו.

237. המצאת מסמכים

(א) מסמך שיש להמציאו לאדם לפי חוק זה, המצאתו תהיה באחת מאלה:

- (1) במסירה לידו; ובאין למצאו במקום מגוריו או במקום עסקו - לידי בן משפחתו הגר עמו ונראה שמלאו לו שמונה עשרה שנים, ובתאגיד ובחבר בני-אדם - במסירה במשרדו הרשום או לידי אדם המורשה כדין לייצגו;
- (2) במשלוח מכתב רשום לפי מענו של האדם, התאגיד או חבר בני האדם, עם אישור מסירה; בית המשפט רשאי לראות את התאריך שבאישור המסירה כתאריך ההמצאה.
- (ב) מסירת המסמך לידי סניגור הנאשם, או מסירתו במשרד הסניגור לידי פקידו, וכן משלוח מכתב רשום עם אישור מסירה לפי מען משרדו, כמוה כהמצאה לנאשם, זולת אם הודיע הסניגור לבית המשפט, תוך חמישה ימים, כי אין ביכולתו להביא את המסמך לידיעת הנאשם.
- (ג) נוכח בית המשפט כי המצאה לפי סעיף זה לא בוצעה עקב סירוב לקבל את המסמך או המכתב, או לחתום על אישור המסירה, רשאי בית המשפט לראות את המסמך כאילו הומצא כדין.
- (ד) נוכח בית המשפט שאי אפשר להמציא את המסמך כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), רשאי הוא להורות על המצאתו באחת הדרכים האלה:
 - (1) בהדבקת עותק שלו במקום הנראה לעין בבנין בית המשפט, וכן בבית שבו, כידוע, גר או עסק הנמען לאחרונה;
 - (2) בפרסום מודעה ברשומות או בעתון יומי;
 - (3) בכל דרך אחרת שתיראה לו.

238. פגמים שאינם פוגמים בדין

ליקוי טכני בעריכתו של מסמך הנערך לפי חוק זה, אין בו כדי לפגום בתקפם של ההליכים על פיו, אולם אם נראה לבית המשפט כי יש בדבר חשש לעיוות דינו של הנאשם, רשאי הוא לדחות את הדיון למועד אחר או להורות הוראה אחרת כדי להסיר את החשש.

239. סדרי הזמנה בעבירות קלות

בעבירות לפי פקודת התעבורה או התקנות לפיה, פקודת העיריות ופקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970, בעבירות שנקבעו כעבירות קנס, או לפי חיקוק אחר ששר המשפטים, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, קבע לכך, רשאי שר המשפטים לקבוע בתקנות סדרי אישום והמצאת מסמכים, אף בסטיה מהוראות חוק זה.

239א. מסירת הודעה בעבירות תעבורה

(א) עברה שנה מיום שבוצעה עבירה לפי פקודת התעבורה או לפי התקנות לפיה, או לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970, שלא גרמה לתאונת דרכים שבה נפגע אדם או ניזוק רכוש, לא יוגש עליה כתב אישום ולא תומצא בעניינה הזמנה למשפט לפי תקנה 38 לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974, אלא אם כן, תוך אותה תקופה, הוזמן החשוד בביצוע העבירה לחקירה, או נשלחה לו הודעה על ביצוע העבירה; אולם, אם הוכיח בעל הרכב החשוד בעבירה כי לא חלה עליו אחריות לעבירה לפי סעיף 27 לפקודת התעבורה,

ניתן להגיש כתב אישום ולהמציא הזמנה למשפט למי שנהג ברכב, אם לא עברו שנתיים מיום ביצוע העבירה.

(ב) היתה העבירה כאמור בסעיף קטן (א) עבירה שהחשד לביצועה מבוסס על צילום רכב כאמור בסעיף 27א לפקודת התעבורה, לא יוגש עליה כתב אישום ולא תומצא בענינה הזמנה למשפט, אלא אם כן הוזמן החשוד בביצוע העבירה לחקירה או נשלחה לו הודעה על ביצוע העבירה בתוך התקופות כמפורט בסעיף 225א(1) או (2) או התקיים האמור בסעיף קטן (2א).

239. חזקת מסירה לעניין נהיגה בזמן פסילה

לעניין עבירה של נהיגה בזמן פסילה מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה בלבד, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה, נשלחה הודעה על גזר דין שבו הוטלה הפסילה או הודעה על החלטה בדבר הפסילה עד תום ההליכים בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדן, וכאילו הודע לנמען על הפסילה לפי סעיף 67 האמור גם בלא חתימה על אישור מסירה כאמור בסעיף 237, אף אם לא התקיימו הוראות סעיף 237(ג), זולת אם הוכיח הנאשם כי לא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלה, ואם התקיימו כל אלה:

- (1) חלפו 15 ימים מיום משלוח ההודעה;
- (2) הנאשם הוזמן לדיון בבית משפט לפי סעיף 237 או בעל-פה לפי סעיף 97;
- (3) ההזמנה לדיון כאמור בפסקה (2) כללה אזהרה, בכתב או בעל-פה, לפי העניין, שבמועד הדיון עשויה להתקבל החלטה בדבר פסילה, וכן הודעה בדבר תחולת החזקה לפי סעיף זה אם הנאשם לא יתייצב לדיון;
- (4) הדיון בעניין כאמור בפסקה (2) הסתיים באותו מועד, או שמועד הדיון שונה לבקשת הנאשם;
- (5) בטופס אישור המסירה של דבר הדואר שהוחזר מולאו פרטי מוסר ההודעה, המען והמועד שבהם היא נמסרה או הטעם לאי-ביצוע המסירה.

240. סדרי דין מיוחדים בעבירות קלות

(א) בעבירות לפי פקודת התעבורה, או לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970, שלא גרמו לתאונת דרכים שבה נחבל אדם חבלה של ממש, בעבירות שנקבעו כעבירות קנס או כעבירות מינהליות או בעבירות לפי חיקוק אחר ששר המשפטים, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת קבע, יחולו סדרי דין אלה:

- (1) על נאשם לפי סעיף זה לא יחולו הוראות סעיף 123, אולם אין בכך כדי למנוע ממנו להודיע לבית המשפט בכתב מה הן טענותיו לענין העונש;
 - (2) נאשם שהוזמן ולא התייצב בבית המשפט בתחילת המשפט או בהמשכו, יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום, זולת אם התייצב סניגור מטעמו;
 - (3) בית המשפט רשאי לדון נאשם לפי הוראות פסקה (2), שלא בפניו, אם הוא סבור שלא יהיה בשפיטתו על דרך זו משום עיוות דין לנאשם ובלבד שלא יטיל עליו עונש מאסר. אין בהוראות פסקה זו כדי למנוע מבית המשפט להטיל מאסר במקום קנס ובלבד שבהזמנה למשפט צוין כי ניתן להטיל מאסר כאמור אם הנאשם לא יתייצב; צו מאסר לביצוע מאסר במקום קנס שניתן שלא בנוכחות הנידון או סניגורו יבוצע בהתאם להוראות סעיף 129א(ג).
- (ב) על פסק דין מרשיע שניתן לפי סעיף קטן (א), יחולו הוראות סעיף 130(ח) ו-(ט).

241. חוקרים ותובעים לפי חיקוק אחר

- (א) הוראות חוק זה אינן גורעות מסמכותו של אדם המוסמך על-פי חיקוק אחר לחקור בעבירה או לנהל את התביעה.
- (ב) חוקר כאמור יעביר את חומר החקירה לפרקליט המחוז; אולם אם נקבע בחיקוק אדם אחר המוסמך לנהל את התביעה באותה עבירה, יעביר את חומר החקירה לאדם כאמור.

242. סמכות פרקליט מחוז

כל סמכות הנתונה לפי חוק לפרקליט מחוז, רשאי להשתמש בה פרקליט המדינה או משנהו וכן רשאי פרקליט המדינה, באישור היועץ המשפטי לממשלה, להעניק סמכות כאמור, למעט סמכות שנאצלה לפרקליט מחוז לפי כל דין, לפרקליט אחר מפרקליטות המדינה.

242א. אצילת סמכויות היועץ המשפטי לממשלה

- (א) היועץ המשפטי לממשלה רשאי לאצול לכל אחד מבעלי התפקידים המנויים בטור א' בתוספת השלישית, דרך כלל, לסוגי ענינים או לענין מסוים, את הסמכויות הנתונות לו לפי הוראות החוקים כמפורט לצדם בטור ב' בתוספת האמורה, כולן או מקצתן.
- (ב) שר המשפטים רשאי, בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות את התוספת השלישית, ובלבד שלא יוסיף הוראות חוק אלא בענין הליכים פליליים.

243. שמירת דינים

הוראות חוק זה אינן גורעות מהוראות חוק בתי-המשפט, התשי"ז-1957, זולת אם נאמר כן במפורש.

244. ביצוע ותקנות

- (א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.
- (ב) שר המשפטים, בהתייעצות עם שר הפנים, רשאי לקבוע כללים לתיאום פעולות פרקליטות המדינה והמשטרה.

245. תחילה

תחילתו של נוסח זה ביום י' בתמוז התשמ"ב (1 ביולי 1982), אולם תחילתם של סעיפים 228 עד 230 ביום ט"ז בטבת התשמ"ג (1 בינואר 1983).

תוספת ראשונה

(סעיפים 6(ב) ו-188(ב))

- (1) עבירות לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957, שנעברו במצרכי מזון;
- (2) עבירות לפי פקודת בריאות הציבור (מזון), 1935;
- (3) עבירות לפי חוק התקנים, התשי"ג-1953, שנעברו במצרכי מזון.

תוספת ראשונה א'

(סעיף 60)

חלק א': עבירות עונן בטיפול הפרקליטות

- (1) ביטחון המדינה, יחסי חוץ וסודות רשמיים לפי פרק ז' לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (בתוספת זו - החוק);
- (2) פרסומי המרדה לפי סעיף 134(ג) לחוק;
- (3) אימונים צבאיים אסורים לפי סעיף 143(ב) לחוק;
- (4) עבירות בנשק לפי סעיף 144(ב3) סיפה לחוק;
- (5) הסתה לגזענות, לאלימות או לטרור לפי סימן א'1 בפרק ח' לחוק;
- (6) מטיף להתאגדות אסורה לפי סעיף 146 לחוק;
- (7) חבר להתאגדות אסורה לפי סעיף 147 לחוק;
- (8) תרומות להתאגדות אסורה לפי סעיף 148 לחוק;
- (9) פרסומי התאגדות אסורה לפי סעיף 149 לחוק;
- (10) הפרעות ביחסי עבודה לפי סעיף 160 לחוק;
- (11) עבירות כלפי קיום שירותים ציבוריים לפי סעיף 161 לחוק;
- (12) הסתה לאיבה כלפי מדינה ידידותית לפי סעיף 166 לחוק;
- (13) פגיעה בדגל או בסמל של מדינה ידידותית לפי סעיף 167 לחוק;
- (14) חילול כבודם של גדולי מדינת חוץ לפי סעיף 168 לחוק;
- (15) פגיעה ברגשי דת ומסורת לפי סימן ז' בפרק ח' לחוק;
- (16) ריבוי נישואין לפי סימן ח' בפרק ח' לחוק;
- (17) זנות ותועבה לפי סימן י' בפרק ח' לחוק;
- (18) מעשה העלול להפיץ מחלה לפי סעיף 218 רישה לחוק;
- (19) מכירת מזון מפוגל לפי סעיף 219 לחוק;
- (20) החזקת מזון לא נקי לפי סעיף 220 לחוק;
- (21) זיהום מים לפי סעיף 221 לחוק;
- (22) זיהום אוויר לפי סעיף 222 לחוק;
- (23) מלאכות פוגעות לפי סעיף 223 לחוק;
- (24) מסייע לאחר מעשה לפי סעיף 261 לחוק (כאשר עבירת המקור בטיפול הפרקליטות);
- (25) אי-מניעת פשע לפי סעיף 262 לחוק;
- (26) העלמת עבירה לפי סימן ב' בפרק ט' לחוק;
- (27) תקיפת שוטר הקשורה למילוי תפקידו לפי סעיף 273 לחוק;
- (28) לחץ של עובד הציבור לפי סעיף 277 לחוק;
- (29) עובד הציבור שיש לו זיקה פרטית לפי סעיף 278 לחוק;
- (30) שימוש לרעה בכוח המשרה לפי סעיף 280 לחוק;
- (31) מרמה והפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק;

-
- (32) הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 286 לחוק;
- (33) עבירות שוחד לפי סימן ה' בפרק ט' לחוק;
- (34) גרימת מוות ברשלנות לפי סעיף 304 לחוק;
- (35) העלמת לידה לפי סעיף 311 לחוק;
- (36) שימוש ברעל מסוכן לפי סעיף 336 רישה לחוק;
- (37) הפרת חובה של הורה או אחראי לפי סעיף 337 לחוק;
- (38) מעשי פזיזות ורשלנות לפי סעיף 338(א)(3) עד (9) לחוק;
- (39) חבלה ברשלנות לפי סעיף 341 לחוק;
- (40) עבירות מין בפרק י' לחוק;
- (41) עבירות כלפי קטינים ונכים לפי סימן ו' בפרק י' לחוק;
- (42) פגיעה בקטינים ובחסרי ישע לפי סימן ו'1 בפרק י' לחוק;
- (43) עבירות מעין גניבה לפי סימן ב' בפרק י"א לחוק;
- (44) קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 רישה לחוק;
- (45) תחבולה לפי סעיף 416 לחוק;
- (46) כישוף לפי סעיף 417 לחוק;
- (47) זיוף לפי סעיף 418 לחוק, למעט הסיפה;
- (48) זיוף המשפיע על עסקאות לפי סעיף 419 לחוק;
- (49) עבירת מנהלים ועובדים בתאגיד לפי סעיף 424(2) לחוק;
- (50) אי-גילוי מידע או פרסום מטעה בידי נושא משרה בכיר בתאגיד לפי סעיף 424 לחוק;
- (51) מרמה והפרת אמונים בתאגיד לפי סעיף 425 לחוק;
- (52) העלמה במרמה לפי סעיף 426 לחוק;
- (53) עושק לפי סעיף 431 לחוק;
- (54) הונאה לפי סימן ז' בפרק י"א לחוק, למעט סעיף 441 רישה;
- (55) גרימת שריפה ברשלנות לפי סעיף 449 לחוק;
- (56) זיוף כספים ובולים לפי פרק י"ב לחוק;
- (57) הכנת עבירה בחומרים מסוכנים לפי סעיף 497 לחוק;
- (58) מתן אמצעים לביצוע פשע לפי סעיף 498 לחוק (כאשר עבירת המקור בטיפול הפרקליטות);
- (59) קשר לעוון לפי סעיף 499(א)(2) לחוק (כאשר עבירת המקור בטיפול הפרקליטות);
- (60) חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000;
- (61) חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965;
- (62) חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984;
- (63) חוק לא תעמוד על דם רעך, התשנ"ח-1998;
- (64) חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998;

- (65) חוק המחשבים, התשנ"ה-1995;
- (66) פקודת הפטנטים והמדגמים;
- (67) פקודת מניעת טרור, התש"ח-1948;
- (68) חוק זכויות מבצעים ומשדרים, התשמ"ד-1984;
- (69) פקודת סימני מסחר [נוסח חדש], התשל"ב-1972;
- (70) חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007;
- (71) גרימת מוות בנהיגה רשלנית - סעיף 64 לפקודת התעבורה והפקרה אחרי פגיעה לפי סעיף 64א(א) לאותה פקודה.
- (72) הפרת צו פיקוח לפי סעיף 22(א) לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006.

חלק ב': עבירות פשע שיועברו לטיפול התביעה המשטרתית

- (1) סחר, ייצור וייבוא סכין לפי סעיף 185 לחוק;
- (2) איסור מכירת אגרופן או סכין לקטין לפי סעיף 185א(א) לחוק;
- (3) החזקת אגרופן או סכין שלא כדין לפי סעיף 186(א) לחוק;
- (4) הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(ב) לחוק;
- (5) חבלה חמורה לפי סעיף 333 לחוק, למעט עבירה כאמור שנעברה בקטין;
- (6) פציעה לפי סעיף 334 לחוק, בנסיבות מחמירות לפי סעיף 335 לחוק, למעט עבירה כאמור שנעברה בקטין;
- (7) הסעה בכלי תחבורה מסוכן לפי סעיף 343 סיפה לחוק;
- (8) תקיפת זקן לפי סעיף 368 לחוק, למעט עבירה כאמור שנעברה בחסר ישע כהגדרתו בסעיף 368א לחוק;
- (9) כליאת שווא לפי סעיף 377 לחוק;
- (10) תקיפות בנסיבות מחמירות לפי סעיף 382(א), (ב) ו-(ג) לחוק;
- (11) גניבה בנסיבות מיוחדות לפי סעיף 384א לחוק;
- (12) גניבה בידי עובד לפי סעיף 391 לחוק, כאשר ערך הגניבה אינו עולה על 50,000 שקלים חדשים;
- (13) גניבה בידי מורשה לפי סעיף 393 לחוק, כאשר ערך הגניבה אינו עולה על 50,000 שקלים חדשים;
- (14) דרישת נכס באיומים לפי סעיף 404 לחוק;
- (15) פריצה והתפרצות לפי סימן ד' בפרק י"א לחוק, למעט סעיף 408 לחוק;
- (16) קבלת נכסים שהושגו בפשע לפי סעיף 411 לחוק;
- (17) עבירות בקשר לרכב לפי סימן ה'1 בפרק י"א לחוק, למעט סעיף 413א לחוק;
- (18) הסגת גבול כדי לעבור עבירה לפי סעיף 447 לחוק;
- (19) היזקים מיוחדים לפי סעיף 453 לחוק;
- (20) קשר לפשע לפי סעיף 499(א) לחוק, כאשר עבירת הפשע בטיפול תובע משטרתית לפי האמור בתוספת זו;

- (21) הונאה בכרטיס חיוב לפי סעיף 17 סיפה לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986;
- (22) עבירות לפי סימנים א' וב' בפרק ג' לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (בפרט זה - פקודת הסמים), שעונשן אינו עולה על שבע שנים, וכן עבירות לפי הסימנים האמורים לגבי כמות סם שאינה עולה, בכל עבירה בנפרד, על כמות הסם המצוינת להלן:
- (א) לס"ד וכל סוגי האמפטמינים המפורטים בפרטים 2, 2א, 2ב ו-13ב עד 13ז לסימן ב' שבחלק א' לתוספת הראשונה בפקודת הסמים, וכן בפרטים 1 ו-3 לסימן ב' שבחלק ב' לתוספת הראשונה בפקודת הסמים - 100 יחידות;
- (ב) כל החומרים המצוינים בסימן א' שבחלק א' לתוספת השנייה בפקודת הסמים - 25 ק"ג;
- (ג) כל החומרים המצוינים בסימנים א' וב' שבחלק ב' לתוספת השנייה בפקודת הסמים - 20 גרם;
- (23) המנהל או המארגן שירותי הסעה במטרה לאפשר כניסה לישראל או שהייה בה לפי סעיף 12א(ג) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952;
- (24) פגיעה בפרטיות לפי סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, כאשר העבירה נעברה בין בני זוג;
- (25) עבירות לפי פקודת התעבורה שעונשן אינו עולה על שבע שנים, למעט עבירה של הפקרה אחר פגיעה לפי סעיף 64א לפקודת התעבורה ועבירה של חובת נוסע להתקשר לגופי הצלה לפי סעיף 1א64 לאותה פקודה;
- (26) עבירות לפי חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969, למעט עבירות לפי סעיפים 117(א) ו-122;
- (27) עבירות לפי חוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה למעט עבירות לפי סעיפים 85 ו-88.

חלק ג': עבירות פשע שפרקליט מחוז רשאי להעבירן לטיפולו של תובע משטרתי בשל העדר חומרה יתירה בנסיבות ביצוע העבירה ואי-מורכבות הראיות

- (1) עבירות בנשק לפי סעיף 144(א) רישה לחוק;
- (2) סחיטה בכוח לפי סעיף 427 רישה לחוק;
- (3) סחיטה באיומים לפי סעיף 428 רישה לחוק;
- (4) עבירה אחרת שבטיפול פרקליט ואינה בסמכותו הייחודית של בית משפט מחוזי, שנחקרה יחד עם עבירה שבטיפול תובע משטרתי והיא כרוכה ושלובה בה, ואשר פרקליט מחוז מצא כי בנסיבות העניין, העבירה שבטיפול התובע המשטרתי היא העבירה המרכזית.

חלק ד': עניינים שבהם רשאי תובע משטרתי, או שוטר שהסמיך היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 12(א)(1)(ב), לטפל גם בבית המשפט המחוזי

- (1) בקשות ועררים בעניין מעצר, חיפושים ושחרור בערובה;
- (2) עיון חוזר על החלטות בית משפט שלום או שופט תעבורה לפי סעיף 49 לפקודת התעבורה, או ערעור לפי סעיף 60 לאותה פקודה;
- (3) ערר על החלטת בית משפט שלום לפי סעיף 74(ה), בהתייחס לחומר חקירה הנוגע לכתב אישום המוגש בידי תובע משטרתי;
- (4) השגה על החלטה בעניין בקשה להישפט באיחור לפי סעיף 230;

(5) תיקים שנדרשת בהם מומחיות מקצועית טכנית מיוחדת בענייני תעבורה.

תוספת שניה

(סעיף 68)

- (1) עבירות לפי סעיפים 189, 190, 192, 194, 196, 223, 334, 336 רישה, 379, 380, 447 זולת אם נעברה העבירה כשהעבריין נושא נשק חם או קר, 452, 494 ו-496 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ולמעט עבירות כאמור, שנעברו כלפי בן משפחה; לענין זה, "בן משפחה" - כהגדרתו בחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991;
- (2) עבירות לפי חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961, בסייגים האמורים בסעיף 11ה לחוק האמור;
- (א2) עבירות לפי סעיף 63 לחוק אוויר נקי, התשס"ח-2008, בסייגים האמורים בסעיף 70 לחוק האמור;
- (3) עבירות לפי סעיף 61(ג), (ד) ו-(ה) לחוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007;
- (4) עבירות לפי סעיף 3 לפקודת סימני סחורות;
- (5) עבירה לפי סעיף 23(1) לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, מחמת הפרה של סעיפים 17 או 18 לחוק האמור או של צו שניתן לפי סעיף 17 האמור;
- (6) עבירות לפי סעיף 60 לפקודת סימני מסחר [נוסח חדש], התשל"ב-1972;
- (7) עבירות בשל העברת חזקה, סיוע לקבל חזקה וקבלת חזקה, לפי סעיף 108 לחוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972;
- (8) עבירות לפי חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969;
- (9) עבירות לפי חוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965;
- (10) עבירות לפי חוק הבחירות לגופים ציבוריים, התשי"ד-1954;
- (11) עבירות לפי פקודת הידיעות הטלגרפיות לעתונות;
- (12) עבירות לפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981;
- (13) עבירות לפי חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984, בסייגים האמורים בסעיף 21א לחוק האמור;
- (14) עבירה לפי סעיף 2 לחוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988, בסייגים האמורים בסעיף 8 לחוק האמור;
- (15) עבירה לפי סימן א לחוק המים, התשי"ט-1959;
- (16) עבירה לפי חוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור, התשנ"ג-1993, שנעברה ברשות היחיד של הקובל;
- (17) חוק צער בעלי חיים, התשנ"ד-1994, בסייגים האמורים בסעיף 15 לחוק האמור;
- (18) חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993, בסייגים האמורים בסעיף 15ב לחוק האמור;
- (19) עבירה לפי סעיף 204 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, בנוגע להתקנת צלחת קליטה כמשמעותה בפרק ב'2 סימן ב' לחוק הבזק, התשמ"ב-1982, ובסייגים האמורים בסעיף 266ב;

(20) עבירה לפי חוק הגבלת הפרסומת למוצרי טבק לעישון, התשמ"ג-1983, בסייגים האמורים בסעיף 11א;

(21) עבירה לפי סעיף 204 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, בנוגע למיתקן גישה אלחוטית כמשמעותו בפרק ו' סימן ה' לחוק התקשורת (בזק ושידורים) 31, התשמ"ב-1982, ובסייגים האמורים בסעיף 266ג לחוק התכנון והבניה.

תוספת שלישית

(סעיף 242א)

טור ב'

טור א'

(4) בעלי התפקידים המנויים בפרט (2) וכן מנהל המחלקה הפיסקאלית בפרקליטת המדינה א. סעיף 58(ב) לחוק המעצרים.

(5) פרקליט המדינה ומשנה לפרקליט המדינה א. סעיף 8 לחוק.

(6) משנה לפרקליט המדינה ומנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין בפרקליטות המדינה בכפוף להנחיות היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה, אם הואצלה לו הסמכות כאמור בסעיף 12(ג). סעיף 12(א)(1) לחוק, לעניין הסמכת תובעים לעניין עבירות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965.

תוספת רביעית

(סעיף 67א(א))

תובע בכיר לפי פסקה (3) להגדרה "תובע בכיר"

תובע לפי פסקה (3) להגדרה "תובע"

1. מי שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיך לכך, לפי סעיף 12, ולפי סעיף 258 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, להגיש כתב אישום בעבירה לפי חוק התכנון והבניה והוא מפוקח בידי המחלקה מנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין בפרקליטות המדינה או פרקליט בכיר שהוא הסמיך לכך

תוספת חמישית

(סעיף 67ג(א)(5))

1. פסילת רישיון נהיגה; הפקיד אדם רישיון שנפסל, יקבל אישור קבלה על הרישיון שהפקיד.
2. הפקדת כלי ירייה המוחזק בידי אדם למשמרת בתחנת משטרה הקרובה למקום מגוריו או למקום עסקיו; הפקיד אדם כלי ירייה למשמרת יקבל אישור קבלה על כלי הירייה שהפקיד.
3. התחייבות שלא להיכנס למקום או שלא להיות בקשר עם אדם מסוים.
4. כתיבת מכתב התנצלות לנפגע העבירה.
5. הסכמה להשמדה או לחילוט של חפץ הקשור לעבירה, האסור בהחזקה לפי כל דין.
6. השבת חפץ בעין לנפגע העבירה.

7. לעניין עבירות לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, בתיקים המנוהלים על ידי תובע המנוי בפרט 1 בתוספת הרביעית –

(1) הריסה, פירוק או סילוק של הבניין או של חלק ממנו, שנבנו בלא היתר או בסטייה מהיתר או מתכנית;

(2) הריסה פירוק או סילוק של חלק מבניין שנבנה כדין, אם יש בביצוע פעולה כאמור לגבי חלק אחר, בלבד, מאותו בניין שנבנה שלא כדין, כדי לסכן את הנפש או את בטיחות הציבור אם לא ייהרס, יפורק או יסולק גם החלק שנבנה כדין, והכל למעט לגבי חלק מבניין בבעלותו או בהחזקתו של צד שלישי;

(3) הפסקת עבודה או שימוש במקרקעין, הנעשים בלא היתר או בסטייה מהיתר או מתכנית;

(4) התאמת בניין שנבנה בלא היתר או בסטייה מהיתר או מתכנית, להיתר או לתכנית.

משה נסים

שר המשפטים